

2018

Jaarverslag

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Voorwoord van de directie

HTM spant zich in om haar reizigers zoveel mogelijk de kwaliteit te bieden die zij van onze dienstverlening mogen verwachten. Wij zijn verheugd dat deze inspanningen resultaat hebben. Uit de OV-Klantenbarometer die in 2018 is gehouden is gebleken dat HTM zich de beste stadsvervoerder in de Randstad mag noemen, met een gemiddelde score van 7,9 voor ons bus-, tram- en RandstadRailvervoer. Ons busvervoer, uitgevoerd door HTM Buzz B.V., prijkt zelfs op een eervolle vierde plaats van alle concessiegebieden in ons land. De score van HTM op de Klantenbarometer stijgt voor het vijfde jaar op rij, ondanks de vele en soms langdurige werkzaamheden in de stad, die onze reizigers soms overlast opleveren. De directie is de reizigers dankbaar voor hun uitgesproken waardering en alle HTM-collega's natuurlijk voor hun betrokkenheid, klantgerichtheid en energie om deze prestaties waar te maken.

2018 was ook in andere opzichten een memorabel jaar. Zo nam het aantal reizigers opnieuw toe, met name in ons railvervoer. De punctualiteit steeg verder en de rituitval daalde opnieuw. Wij bereidden ons voor op de nieuwe busconcessie die in december 2019 van start gaat, onder meer met een pilot met 'zero emissie', elektrisch aangedreven stadsbussen op lijn 28. De pilot loopt vooruit op de vervanging van de bestaande aardgasbussen door E-bussen, die een belangrijke bijdrage zal leveren aan de verdere verduurzaming van de Haagse regio.

Ook maakte HTM in 2018 een serieuze stap op het gebied van innovatie, die moet leiden tot een verdere verbetering van de kwaliteit van onze diensten aan de reizigers. Zo werd een 'innOVatietram' in exploitatie gebracht waarin nieuwe inzichten op het gebied van de inrichting van de voertuigen in praktijk kunnen worden getest. De reiziger kan ter plekke zijn of haar oordeel over de vernieuwing geven, die wij zullen benutten in de verdere ontwikkeling van innovatieve concepten. En HTM bereidde zich actief voor op de verbreding van haar dienstenaanbod, zoals met deelfietsen en elektrische deelscooters, om tegemoet te komen aan het door de reiziger gewenst deur-tot-deurvervoer.

Wij zijn en blijven boven alles de vervoerder van de stad Den Haag en de omliggende gemeenten, met een solide historie van ruim 150 jaar. Vanuit die historische verankering werken wij verder aan de vernieuwing van ons aanbod en de verdere verbetering van de kwaliteit, en daarmee aan de waardering van onze klant. De directie heeft er vertrouwen in dat HTM ook de komende jaren mag rekenen op de voortzetting van haar rol als dé personenvervoerder van de regio Haaglanden, samen met onze medewerkers, onze aandeelhouders en onze commissarissen.

Jaap Bierman
Gerard Boot

Algemeen directeur
Financieel directeur

Den Haag, 17 april 2019

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Profiel

HTM is vanouds hecht verankerd in de Haagse samenleving en vormt met haar trams, light-railvoertuigen en bussen een herkenbaar en vertrouwd onderdeel van de regio. Haar bijna 1.900 medewerkers verzorgen een belangrijk deel van het collectief personenvervoer over de rails en over de weg in Den Haag en haar randgemeenten. HTM doet dit op basis van twee vervoersconcessies die haar zijn verleend door de opdrachtgever, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). De dienstverlening van HTM strekt zich uit over de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Delft, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Rijswijk, die op hun beurt weer deel uitmaken van MRDH.

Net als de voorgaande jaren exploiteerde HTM in 2018 twaalf tramlijnen, waarvan twee light-railverbindingen die Den Haag verbinden met Zoetermeer. Samen met de light-raillijn van Den Haag CS naar Rotterdam, die door RET wordt verzorgd, draagt deze verbinding de productnaam RandstadRail.

Naast het railvervoer verrichtte HTM via haar dochteronderneming HTM Buzz B.V. het openbaar vervoer per bus met acht lijnen en een nachtnet over zes routes. HTM verzorgde ook het vervangend busvervoer bij calamiteiten, omleidingen of verstoringen in het railvervoer, zij zag toe op de veiligheid in en rond trams en bussen en voerde het operationeel beheer en onderhoud van de railinfrastructuur (rails, bovenleiding, energievoorziening, etc.) in de hierboven genoemde gemeenten.

Naast openbaar vervoer verzorgde HTM met taxi's, taxibusjes en touringcars het personenvervoer op maat voor groepen reizigers, zoals gehandicapten, scholieren en werknemers. Een bijzondere activiteit is het busvervoer op de Luchthaven Schiphol, waar HTM deels met elektrisch aangedreven bussen het platformvervoer verzorgde alsmede de pendelbussen tussen de hoofdterminal en de parkeerplaats P3 (lang parkeren).

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verlag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verlag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Vennootschapsstructuur

In 2018 waren de aandelen van HTM Personenvervoer N.V. in bezit van twee partijen. Alle aandelen minus één bevonden zich bij HTM Beheer B.V., een 100% dochteronderneming van de gemeente Den Haag, en één preferent aandeel bij de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Met dit preferente aandeel is voldaan aan het vereiste van de Europese Verordening 1370/2007, die bepaalt dat de opdrachtgever bij onderhandse gunning van een vervoersconcessie een doorslaggevende zeggenschap in het vervoerbedrijf heeft. Het ondernemingsbestuur werd uitgevoerd door twee statutair directeuren: een algemeen directeur en een financieel directeur. Het toezicht op het bestuur was belegd bij een onafhankelijke Raad van Commissarissen. HTM Personenvervoer N.V. was volledig eigenaar van drie dochterondernemingen, te weten HTM Buzz B.V., HTM Commercial Actions B.V. en HTM Railvoertuigen B.V.. HTM Commercial Actions was op haar beurt eigenaar van HTM Specials B.V. en Vreugde Tours B.V. (beide 100%) en met ingang van 17 december 2018 voor 50% van Haagse Shuttle B.V..

In het kader van de stroomlijning van de organisatie is het voornemen om HTM Buzz B.V. bij aanvang van de nieuwe busconcessie in december 2019 te fuseren met HTM Personenvervoer N.V., waarmee HTM Buzz B.V. zal ophouden te bestaan als zelfstandige vennootschap.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Financiële resultaten

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Resultaat

HTM heeft over 2018 een positief financieel resultaat behaald van € 3,5 mln. na belastingen. In 2017 was dat € 5,2 mln. Dit resultaat past binnen de kaders van het 'redelijk rendement' dat HTM met de opdrachtgever en de aandeelhouders is overeengekomen. De bandbreedte daarin wordt mede bepaald door de positie van HTM als openbaar vervoerbedrijf in overheidshanden.

Over 2018 waren er enkele bijzondere posten die het resultaat beïnvloed hebben. De belangrijkste daarvan zijn: het negatieve resultaat op de busconcessie Stad Haaglanden over 2018 en (verwacht) over 2019; de stijgende inhuur met name door hoger verzuim, en de gevolgen van de verder afnemende portefeuille van projectactiviteiten door HTM. Financieel positieve posten in 2018 zijn de afname van de kosten door schade aan voertuigen en de financiële bonus die HTM ontvangt van de opdrachtgever, vanwege de goede operationele prestaties in 2018.

Per 1 januari 2016 is HTM Vennootschapsbelastingplichtig. HTM is, evenals de andere gemeentelijke OV-bedrijven, nog in overleg met de Belastingdienst over de juiste fiscale berekeningsmethodiek. In de jaarrekening zijn de verwachte afspraken met de Belastingdienst verwerkt. Met MRDH is afgesproken dat het daadwerkelijk verschuldigde Vpb-bedrag wordt vergoed, zodat HTM hetzelfde redelijke rendement kan behalen als zonder toepassing van Vpb.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten van HTM bestonden ook in 2018 uit de bijdrage van MRDH voor de uitvoering van de railconcessie, de reizigersopbrengsten voor tram en RandstadRail, de MRDH-bijdrage voor de busconcessie Haaglanden Stad en opbrengsten voor projecten en andere werkzaamheden buiten de ov-concessies.

De overheidsbijdrage van MRDH voor openbaar vervoer per rail en bus aan HTM bedroeg over 2018 € 138,8 mln. Hierin is € 18,5 mln. aan reizigersopbrengsten van HTM Buzz B.V. opgenomen. De busconcessie van HTM Buzz B.V. is een zgn. kostencontract. Dit houdt in dat de overheidsbijdrage van € 29,5 mln. een subsidie van MRDH is voor de gemaakte kosten voor de uitvoering van de busconcessie en onafhankelijk is van de hoogte van de gerealiseerde reizigersopbrengsten.

De gerealiseerde reizigersopbrengsten van € 18,5 mln. voor de busconcessie zijn daarom niet verantwoord in de jaarrekening als reizigersopbrengsten maar zijn onderdeel van de ontvangen overheidsbijdrage van MRDH.

De reizigersopbrengsten waren € 100,2 mln. in tram en RandstadRail. Dit is € 1,7 mln. hoger dan de met MRDH overeengekomen norm. Deze reizigersopbrengsten zijn € 2,8 mln. hoger dan in 2017. De totale reizigersopbrengsten voor al het openbaar vervoer (bus, tram en RandstadRail) in 2018 bedroegen € 118,7 mln., De overige opbrengsten van HTM van € 42,0 mln. (geconsolideerd) zijn grotendeels gerelateerd aan de omvang van de projectenportefeuille, die jaarlijks fluctueert. De totale opbrengsten over 2018 komen daarmee uit op € 283,3 mln., tegenover € 291,7 mln. in 2017. Deze daling is het gevolg van lagere overheidsbijdragen lijndienstvervoer.

Bedrijfslasten

In 2018 bedroegen de totale bedrijfslasten € 274 mln. Ten opzichte van 2017 stijgen de personeelskosten (eigen en ingehuurd personeel) van € 139 mln. naar € 143 mln. Naast reguliere stijging van lonen en sociale lasten nam ook de kosten van ingehuurd personeel toe. De kosten voor onderhoud waren met € 31,3 mln. nagenoeg gelijk aan 2017.

De financiële lasten bedroegen € 7,3 mln.

Balans

Het geconsolideerde balanstotaal van HTM bedroeg € 562,7 mln. (2017: € 546,4 mln.). De stijging wordt veroorzaakt door zowel hogere materiële activa (o.a. deelinvestering in 10 nieuwe railvoertuigen) als toenemende vorderingen.

Financiering activa

Sinds 2017 is MRDH de financier van de railvoertuigen. Voor een totaalbedrag van € 388,3 mln. (stand eind 2018) zijn leningen verstrekt zodat HTM langlopende financiering heeft voor de gehele economische levensduur van de railvoertuigen.

Het werkkapitaal (verschil tussen vlottende activa en kortlopende schulden) is € 27,2 mln. per eind 2018, dit was € 50,1 mln. per einde 2017.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Eigen vermogen

Per ultimo 2018 is het eigen vermogen van HTM van € 91,5 mln., inclusief € 3,5 mln. nog niet als dividend uitgekeerd resultaat. Eind 2017 was dat € 93,1 mln., vóór dividenduitkering.

Per eind 2018 was de solvabiliteit 16,3% (2017: 17,0%), bij uitkering van de gehele winst als dividend daalt de solvabiliteit naar 15,6% (2017: 16,1%). Gezien de zekerheid die is ontstaan door de langlopende financiering die is afgesloten voor de gehele verwachte afschrijvingstermijn van alle tramvoertuigen is dit een voldoende percentage voor een continue bedrijfsvoering.

Ondanks een toename van de liquiditeitspositie naar € 63,0 mln. daalt de liquiditeitsratio vlottende passiva) naar 1,3 (2017: 1,8). De belangrijkste oorzaak is de stijging van de kortlopende schulden als gevolg van het al in 2018 ontvangen hebben van het voorschot (voor 2019) voor de OV-studentenkaarten.

Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds

In de railconcessie 2016-2026 zijn HTM en MRDH overeengekomen dat een positief verschil tussen de werkelijke reizigersopbrengsten en de afgesproken normopbrengsten wordt gedoteerd aan een kwaliteitsfonds. Over 2018 wordt € 1,7 mln. aan dit fonds gedoteerd (over 2017 was dit € 1 mln.). In vergelijking met de jaren voor 2017 zouden hogere reizigersopbrengsten direct leiden tot een hoger resultaat. Het resultaat zou dan uitkomen op € 5,2 mln.

Uit de reserveringen in het kwaliteitsfonds dienen initiatieven bekostigd te worden die leiden tot een hogere kwaliteitservaring door de reizigers.

Afwikkeling subsidies

HTM en opdrachtgever MRDH hebben in 2018 het beschikkingsjaar 2016 formeel afgerond. Inmiddels is ook de subsidie-afrekening over het jaar 2017 ingediend. De balans bevat daardoor nog slechts geringe onzekerheden of risico's meer over de jaarlijkse subsidies voor de rail- en busconcessie van vóór 2018 (exclusief specifieke projecten).

Continuïteit onderneming

2018 was het tweede volledige jaar van de railconcessie 2016-2026. De huidige busconcessie die door HTM Buzz B.V. wordt uitgevoerd, loopt nog tot begin december 2019. De voorbereiding van de nieuwe stadsbusconcessie die eind 2019 start, is in volle gang. Eén (nieuwe) buslijn, met elektrische bussen, is vooruitlopend op deze concessie al in bedrijf genomen. De looptijd van deze busconcessie is van eind 2019 tot eind 2034.

Beide concessies zorgen ervoor dat de continuïteit van zowel de rail- als bus activiteiten van HTM voor een langere periode is gegarandeerd. Dit betekent dat ook voor het eerstvolgende verslagjaar de omzet voor HTM op ongeveer hetzelfde niveau zal liggen, evenals het aantal personeelsleden. In 2019 zal bovenop het reguliere niveau van vervangingsinvesteringen (o.a. in OV-chipcard apparatuur) naar verwachting het proces van aanbesteding verder worden voorbereid om te investeren in 60 nieuwe stadstrams, die in 2024 operationeel moeten zijn.

De commerciële vervoersactiviteiten van HTM zijn in omvang beperkt (opbrengsten € 11,7 mln.) en leiden ook in 2018 nog tot een per saldo klein positief resultaat. Het grootste deel hiervan komt uit het uitvoeren van twee commerciële contracten op en rond de luchthaven Schiphol. Deze contracten lopen nog door in 2019, en zullen in de loop van dat jaar opnieuw worden aanbesteed door Schiphol.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Kengetallen

	2018	2017	2016
Totaal opbrengsten (mln. €)	283,4	291,7	316,8
Resultaat (mln. €)	3,5	5,2	4,5

Score OV-Klantenbarometer

- Light-rail	7,8	7,5	7,6
- Tram	7,9	7,8	7,5
- Bus	7,9	7,8	7,7

Totaal aantal reizigers (x 1.000)

- Rail	83.967	82.012	81.132
- Bus	15.696	15.892	15.901

Aantal lijnen

- Light-rail	2	2	2
- Tram	10	10	10
- Bus	8	8	8

Netwerklengte (km)	338	338	338
--------------------	-----	-----	-----

Aantal voertuigen

- Light-rail	71	71	71
- Tram*	130	130	156
- Bus OV	123	115	115
- Besloten vervoer	34	34	79
- Overig railvervoer	6	6	7

Calamiteiten

- Letselgevallen reizigers (#)	60	128	98
- Letselgevallen medewerkers met verzuim (#)	23	10	
- Letsel derden (#)	26	23	27
- Onderlinge aanrijdingen railvoertuigen (#)	3	9	11

Personeel

Gemiddelde personeelsbezetting (fte)	1.769	1.766	1.816
Medewerkers nieuw in dienst (aantal)	135	135	98
Medewerkers uit dienst (aantal)	144	203	202
Gemiddelde leeftijd (jr.)	49,2	50	50
Gemiddeld ziekteverzuim (%)	8,2	6,9	6,1

* 2016: Inclusief nog af te stoten GTL stadstrams

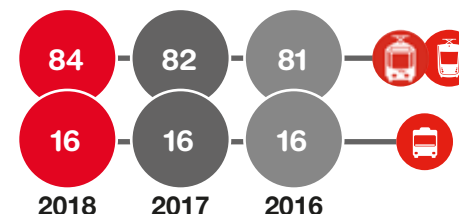
Opbrengsten dalen

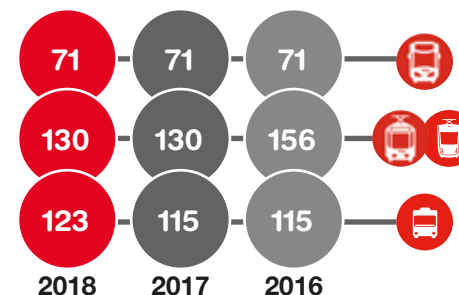
Resultaat daalt

Aantal reizigers stijgt (mln.)

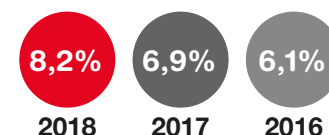
Aantal voertuigen stijgt

Letselgevallen reizigers dalen

Ziekteverzuim stijgt

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Missie en visie

Missie

HTM is sinds 1864 het openbaar vervoerbedrijf van en voor de Haagse regio. We brengen mensen veilig, betrouwbaar, comfortabel en efficiënt naar hun bestemming. We focussen op de reiziger, maar houden goed rekening met onze collega's, onze omgeving en de samenleving waarvoor wij werken.

Visie

In 2026 is HTM in de zuidelijke Randstad:

- voor nog meer mensen de vanzelfsprekende keuze naar hun bestemming
- de regisseur van zowel traditioneel als innovatief vervoer van deur tot deur
- een belangrijke ondersteuner van economische groei, welvaart en sociale samenhang

Zes speerpunten

1

Kwaliteit en reizigersgroei

Vervoeren van meer reizigers door de kwaliteit van de dienstverlening gericht te verbeteren en waar mogelijk de capaciteit van het netwerk uit te breiden.

2

Duurzaam busvervoer & innovatief vervoer

Verwerven van de busconcessie met een toekomstvast en duurzaam aanbod, waarbij de technologische innovaties vraagafhankelijk vervoer mogelijk maken.

3

Nieuwe stadstram

Doorzetten verwervingsproces van de NST-2 en realiseren van de bijbehorende aanpassingen aan de assets, in samenwerking met de stakeholders.

4

Focus op kernactiviteiten

Focussen op activiteiten die bijdragen aan de (toekomstige) rol van HTM als OV-vervoerder in de zuidelijke Randstad.

5

Efficiency en effectiviteit

Verhogen van de efficiency en effectiviteit van de organisatie door gerichte maatregelen en waar opportuun samenwerking met de RET.

6

Organisatiestructuur

Creëren van een professionele en vitale organisatie waarin we sturen op resultaat en gedrag (Eenheid, Eerlijkheid en Eigen verantwoordelijkheid).

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verkiezingen: Stemmen in de tram

Verkiezingen zijn cruciaal voor het goed functioneren van onze democratie. Als openbaar vervoerbedrijf van en voor de stad Den Haag droeg HTM daarom bij aan dit doel. De Haagse kiezers konden in maart stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen in één van de nieuwe HTM-stadstrams. De gemeente Den Haag zorgde voor het inrichten van het rijdende stembureau op tram 11 die rijdt tussen Scheveningen Haven en het Rijswijkseplein.

HTM introduceert 'service-op-maatje'

Sommige mensen ervaren een drempel bij het reizen met het openbaar vervoer. Bijvoorbeeld omdat ze moeite te hebben met het vinden van de juiste reisinformatie of het juiste vervoersbewijs dat bij hen past. Met de nieuwe dienst 'service-op-maatje' helpt HTM deze groep reizigers. Zij kunnen een afspraak maken met een HTM-medewerker in de OV Servicewinkel op station Den Haag Centraal, die tijd vrijmaakt om iemand persoonlijk op weg te helpen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Kinderstem stimuleert gesprek tussen reizigers

Een kinderstem die de halten oproept in de tram. Dat is de oplossing die kinderen van groep 8 van de Haagse Max Velthuijsschool bedachten om de sfeer vriendelijker en leuker te maken in tram 11. De klasgenoten van de 11-jarige Sunee kozen haar uit om de namen van halten in te spreken in een professionele studio. Ze gingen mee naar de opnamen en er werd een filmpje van gemaakt. In mei presenteerden de kinderen hun oplossing aan de media. Compleet met een rit in tram 11, waarin de stem van Sunee één maand lang door de omroepinstallatie klonk.

Bekijk het filmpje op YouTube

Liever op je mobiel kijken? Scan de QR-code.

Verbetering veiligheid medewerkers door weren contant geld

HTM startte bij de stadsbus met het verbeteren van de veiligheid van haar medewerkers. Vanaf eind juni was het niet meer mogelijk om met contant geld een kaartje te kopen bij de HTM-buschauffeurs. Hiermee verbeterde HTM hun veiligheid omdat overvallers zo geen buit meer kunnen maken. Busreizigers kunnen wel (contactloos) betalen met hun pinpas of creditcard bij de buschauffeur. HTM kondigde deze stap al aan in november 2017. Ook kunnen reizigers kaartjes kopen voor bus en tram in de voorverkoop, of met de smartphone via de HTM Ticketapp. In de tweede helft van 2018 schafte HTM ook het contante geld af bij de trambestuurders. Reizigers kunnen sindsdien in de tram kaartjes kopen bij moderne betaalautomaten met pinpas, creditcard of muntgeld. Er zijn reizigers die graag met muntgeld een kaartje kopen. Sommigen hebben geen pinpas, anderen willen uit privacyoverwegingen geen OV-chipkaart gebruiken die aan hun bankrekening is gekoppeld. Door het betalen met muntgeld in alle trams mogelijk te maken komt HTM deze reizigers tegemoet.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

HTM ondersteunt initiatief tegen eenzaamheid ouderen

Veel ouderen voelen zich eenzaam in onze samenleving. Om het isolement te doorbreken nam een aantal vrijwilligers in 2017 senioren uit verpleeghuizen mee naar thuiswedstrijden van ADO Den Haag. De ouderen waren zo gelukkig met deze uitjes dat de initiatiefnemers besloten het professioneler aan te pakken. Medewerkers van HTM richtten samen met andere vrijwilligers de stichting 'Met Senioren naar ADO' op. HTM sponsorde het initiatief.

Eerste volledig elektrische stadsbuslijn Randstad

In december startte HTM als eerste van de drie grote steden in de Randstad met een buslijn die wordt gereden met een volledig elektrische bus. De zeven elektrische bussen zijn uitstootvrij en dragen zo bij aan een betere luchtkwaliteit in Den Haag. Ze worden ingezet op buslijn 28 tussen Den Haag Zuiderstrand en station Den Haag Centraal. In de spits rijden ze door naar station Voorburg. In de e-bus is voor het eerst op het Europese vasteland de Q'straint Quantum ingebouwd. Met deze rolstoelvoorziening kunnen gebruikers van een elektrische rolstoel veilig met de e-bus reizen. Omdat de rolstoel vast staat is het daarmee ook veilig voor de overige buspassagiers. In 2024 wil HTM beschikken over een volledig uitstootvrije busvloot.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verlag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verlag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Verlag van de directie

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Ontwikkelingen in de omgeving

HTM maakt deel uit van de Mobiliteitsalliantie, een samenwerkingsverband van bij verkeer en mobiliteit betrokken partijen als Bovag, ANWB, NS, GVB en RET die zich ten doel stellen een gezamenlijke bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van ons land. De doelstellingen van de alliantie zijn positief door de landelijke politiek ontvangen en hebben er mede toe geleid dat de mobiliteitsontwikkelingen in en rond de grote steden op de landelijke politieke agenda zijn gekomen. Zo is de minister-president in gesprek met de vier grote steden over de bereikbaarheid op de lange termijn en de daartoe benodigde maatregelen. In de vele publicaties en strategische studies naar mobiliteit, leefbaarheid en bereikbaarheid van ons land, zoals in Toekomstbeeld OV, spelen light-railsystemen als RandstadRail een belangrijke rol. Voor de Haagse regio worden met name de Koningscorridor (Zoetermeer – Cars Jeans Stadion – Binckhorst – Internationale Zone) en het versterken van de Leyenburg-corridor genoemd.

De gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 hebben geleid tot nieuwe colleges. In vrijwel alle collegeprogramma's heeft het thema mobiliteit een prominente rol gekregen en leeft de uitdaging om het verstedelijkte deel van de Randstad leefbaar en bereikbaar te houden. HTM heeft als extern adviseur een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van 'Schaalsprong OV', de visie van de gemeente Den Haag en MRDH op de mobiliteit in de Haagse regio tegen de horizon van 2040. De gemeenten in onze regio staan de komende jaren voor een belangrijke uitdaging. Zo groeit het inwoneraantal van de gemeente Den Haag substantieel. De komende jaren worden zo'n 50.000 nieuwe woningen gebouwd. Het is dus van groot belang om nu na te denken hoe we die groei ook op het gebied van mobiliteit gaan opvangen.

HTM draagt ook actief bij aan het 'Toekomstbeeld OV'; de strategische visie die onder regie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt opgesteld, waarin de inrichting van het collectief personenvervoer in 2040 centraal staat. Deelnemers zijn de concessie verlenende overheden, vervoerbedrijven en ProRail. Het rapport, dat grotendeels in 2018 is opgesteld, wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2019 in de Tweede Kamer besproken. HTM vertegenwoordigt, naast de Haagse belangen, ook de belangen van de andere stadsvervoerders.

Versnellen

Een van de belangrijkste drijfveren van mensen om te reizen met het openbaar vervoer is de reissnelheid. De snelheid van het tramnetwerk staat onder druk, met name in het centrum, waar de snelheid gemiddeld op 16 km/per uur ligt, terwijl 25 km/h een gewenste snelheid is. Deze 'traagheid' is al jarenlang stabiel en kent zelfs door de toegenomen drukte een dalende lijn. Met name de bus doet het slecht in de dichtbevolkte wijken als Schilderswijk en Rustenburg-Oostbroek. Dit wordt veroorzaakt door interactie met andere vervoerswijzen (modaliteiten), de toename van het aantal instappende reizigers, verstoringen door ongevallen en werkzaamheden.

In 2018 is daarom een project gestart waarin MRDH, gemeente Den Haag en HTM nauw samenwerken om de gemiddelde snelheid van het OV in de Haagse regio op korte en middellange termijn te verhogen. Het is nog te vroeg om vooruit te lopen op de uitkomsten van dit project, maar de samenwerking is inmiddels gestart.

Vervoerplan 2019

In het verslagjaar heeft HTM diverse stappen gezet om de vervoersmodaliteiten beter op elkaar af te stemmen. Vooruitlopend op de concessie stadsbus 2019 – 2034 is daarom het busnetwerk goed onder de loep genomen. Daarbij was belangrijk te bezien hoe we met dezelfde middelen de dienstverlening niet alleen efficiënter maar ook beter op de vervoersvraag afstemmen. Met name de wijzigingen op buslijn 23 en het opheffen van drie haltes in het Benoordenhout van de voormalige buslijn 18 leidde tot onrust onder bewoners en reizigers. De eerste analyses laten zien dat de voorgenomen ingrepen leiden tot een betere inzetnorm op alle buslijnen van HTM. Tegelijk blijven we in gesprek met MRDH en de gemeente om te bekijken of er toch in een mobiliteitsbehoefte kan worden voorzien.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Nieuwe diensten

Met heterschikken van het busnetwerk speelde HTM middelen vrij om een geheel nieuwe buslijn te introduceren: buslijn 28. Met deze nieuwe buslijn beschikken de inwoners van de woonwijk De Zuid (voormalig Norfolkterrein) over een rechtstreekse verbinding met het centrum van Den Haag en in de spits met de Binckhorst. Vermeldenswaard is dat deze buslijn als eerste van de grote steden in de Randstad volledig met elektrische bussen wordt uitgevoerd.

Om de grote drukte op buslijnen 24 en 25 op te vangen introduceerde HTM een snelspitsbus. Deze bus 27 rijdt tussen Den Haag Zuidwest (Lozerlaan/Randveen) via de stations Hollands Spoor en Den Haag Centraal naar station Mariahoeve. De snelbus maakt gebruik van de bestaande infrastructuur van de buslijnen 24 en 25. Op basis van reizigersdata is inzichtelijk gemaakt waar de meeste reizigers van deze bussen in- en uitstappen. Daarop hebben we de halten van bus 27 gebaseerd. Hiermee hoopt HTM zowel de reële als de ervaren reistijd beduidend te verkorten en de drukte op de lijnen 24 en 25 beter te spreiden.

Innovatie

In het najaar van 2018 heeft HTM een innovatiemanager aangesteld. Deze heeft binnen HTM een denktank in het leven geroepen die zich buigt over innovatieve dienstverlening en vervoerconcepten. Als eerste resultaat hiervan gaat in januari 2019 de innOVatietram van start; een aangepast RegioCitadis-voertuig dat in de exploitatie meerrijdt, waarin nieuwe ideeën onder de aandacht van de reizigers worden gebracht. De reizigers kunnen direct feedback op de vernieuwingen geven, zodat HTM snel kan beoordelen hoe deze worden gewaardeerd en zo mogelijk verder kunnen worden verbeterd. In de eerste versie van de innOVatietram lag de focus op de verbetering van uitstraling, comfort en klantinteractie. Op een later moment volgen andere ideeën en dus nieuwe versies van de innOVatietram. De bedoeling is dat HTM in korte cycli reizigersfeedback ontvangt, en zo sneller en beter kan innoveren.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Reizigers reizen van deur tot deur en onze uitdaging is om daarin zoveel mogelijk te voorzien. Het voor- en natransport maakt integraal deel uit van de beleving van de gehele reis en is daarmee van invloed op de keuzes die de reiziger maakt. Door nauw samen te werken met partners en stakeholders is HTM op zoek naar deelconcepten die een aanvulling kunnen vormen op het reguliere openbaar vervoer, waarmee tegemoet wordt gekomen aan de behoefte aan deur-tot-deurvoorzieningen. Tegen die achtergrond is HTM in 2018 een samenwerkingsverband aangegaan met Rebel Group en The Future Mobility Network voor de exploitatie van een zelfrijdende, elektrische minibus. Deze zogeheten Haga Shuttle gaat in 2019 van start en zal de verbinding onderhouden tussen de hoofdingang van het Haga-ziekenhuis en het OV-knooppunt Leyenburg.

Ook is in 2018 is aandacht besteed aan het aanscherpen van een deelfietsfaciliteit, die in de loop van 2019 moet leiden tot de lancering van een volwaardig aanbod aan de reiziger. De gedachte is dat deze, ondersteund door een innovatieve app, bij circa 50 haltes een deelfiets kan huren en op diverse locaties in het HTM-netwerk ook weer kan retourneren.

Herinrichting Scheveningse weg

De oudste tramlijn van Nederland kende in 2018 een langdurige buitendienststelling. De spoorconstructie op de gehele Scheveningseweg moest uiterlijk in het derde kwartaal van 2018 worden vervangen, net als het spoorcomplex aan de Prof. B.M. Teldersweg. De kwaliteit van de sporen bleek dusdanig te wensen over te laten dat, ondanks de reeds ingestelde snelheidsbeperking naar 35-40 km/uur, een onveilige situatie dreigde te ontstaan. De meest betrokken partijen namen deel in een Denktank die de verschillende alternatieven tegen het licht heeft gehouden. Enkele daarvan bleven zich verzetten tegen met name de noodzakelijke bomenkap en de uiteindelijk door de meerderheid van de Denktank gekozen variant van de spoorconstructie. Op 27 augustus 2018 werd lijn 1 ingekort. Voor reizigers tussen het centrum van Den Haag en Scheveningen Noord is railvervangend vervoer ingezet met bussen 31 en 61. Op 11 februari 2019 is tram 1 weer haar volledige traject gaan rijden tussen Delft Tanthof en Scheveningen Noord.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement

Governance

In 2018 waren HTM Beheer B.V. en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) gezamenlijk eigenaar van HTM. HTM Beheer is volledig in handen van de gemeente Den Haag. Eén aandeel HTM Personenvervoer met daaraan verbonden preferente rechten is sinds de statutenwijziging van december 2016 in handen van MRDH, de verlener van de beide vervoersconcessies van HTM. Dit bijzondere aandeelhouderschap van MRDH hangt samen met het feit dat de railconcessie onderhands aan HTM is gegund, waartoe op grond van geldende wetgeving de opdrachtgever moet beschikken over een doorslaggevende zeggenschap in de exploitant van de concessie. Ook de nieuwe stadsbusconcessie, die in april 2018 formeel aan HTM is gegund en die in december 2019 van start gaat, is onderhands aan HTM verleend. Met de aan het bijzondere aandeel verbonden rechten is aan dit juridische vereiste tegemoet gekomen.

Jaap Bierman
Algemeen Directeur

Gerard Boot
Financieel Directeur

Om voor het busvervoer de zeggenschap van de opdrachtgever conform de Europese wetgeving in te richten zijn de Statuten van HTM Personenvervoer opnieuw aangepast. Daarbij is tevens ingespeeld op de keuze, de uitvoering van het stadsbusvervoer – dat sinds 2014 in handen is van HTM-dochter HTM Buzz B.V. – terug te brengen in HTM Personenvervoer N.V.. De juridische entiteit HTM Buzz B.V. zal daarmee eind 2019 ophouden te bestaan.

Sinds december 2016 kent HTM Personenvervoer weer het structuurregime, hetgeen onder meer inhoudt dat enkele vennootschappelijke bevoegdheden zijn overgegaan van de algemene vergadering naar de Raad van Commissarissen.

De railinfrastructuur alsmede vrijwel alle onroerende zaken van HTM zijn juridisch ondergebracht in HTM Railinfra B.V.; een vennootschap die sinds 2013 geheel in handen is van HTM Beheer B.V. en dus indirect de gemeente. HTM Personenvervoer voert het bestuur over HTM Railinfra, waarmee is beoogd de verticale integratie tussen exploitatie en infrastructuurbeheer van het railsysteem te waarborgen. De railvoertuigen zijn juridisch ondergebracht in HTM Railvoertuigen B.V., geheel in handen van HTM Personenvervoer.

Evenals in 2017 bestond de statutaire directie uit twee leden: een algemeen directeur en een financieel directeur.

De samenstelling van de directie bleef in 2018 ongewijzigd.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

HTM heeft de bepalingen van de vernieuwde Corporate Governance Code, voor zover deze voor niet-beursgenoteerde ondernemingen aan de orde zijn, geïncorporeerd in haar Statuten en interne reglementen. Zij onderschrijft hiermee de in de Code vastgelegde uitgangspunten van goed ondernemingsbestuur. Met ingang van 2013 is de Wet Bestuur en Toezicht van kracht, waarin onder meer is bepaald dat grote ondernemingen er naar streven in de samenstelling van hun bestuur een gebalanceerde verhouding aan te brengen tussen vrouwen en mannen. Deze Wet heeft ten doel om bij de zetelverdeling in bestuursorganen minimaal 30% te laten bezetten door vrouwen en minimaal 30% door mannen. De Raad van Commissarissen van HTM kende in 2018 vijf leden, van wie twee vrouwelijk en drie mannelijk, en voldeed daarmee aan de uitgangspunten van de Wet Bestuur en Toezicht. Dat geldt niet voor het bestuur, dat bestaat uit twee statutair directeuren. Doordat er in het boekjaar geen vacatures in het bestuur waren, was er geen mogelijkheid hierin verandering te brengen. Bij bestuurswisselingen in de toekomst zal HTM zoveel mogelijk rekening houden met de bepalingen van de Wet Bestuur en Toezicht.

Risicomanagement

HTM heeft haar risicomanagement op een pragmatische en werkbare wijze ingericht. De risico's worden beheerst door onze strategie, gedragsafspraken, de interne beheersing, de financiële kaders en het verdere beleid.

Met betrekking tot de operationele uitvoering van de vervoersdiensten zijn op meerdere manieren waarborgen ingebouwd om een betrouwbare, punctuele dienstverlening te realiseren. Binnen de financiële beheersing is nadrukkelijk aandacht voor kostenbeheersing en afstemming tussen inkomende en uitgaande geldstromen. Projecten worden op basis van PRINCE-II methodieken gerealiseerd. Binnen deze methodiek is specifiek aandacht voor projectrisico's.

HTM concentreert zich op de lopende concessies in het huidige vervoersgebied, waarbij in 2018 de busconcessie stadsvervoer Den Haag opnieuw aan HTM is verleend. Door de concentratie op de lopende concessies is het risicoprofiel afgebakend en beheersbaar. De strategische doelstellingen van HTM zijn daarbij opgenomen in het meerjarenplan. Deze zijn uitgewerkt en vormen de basis voor de performance management cyclus. Hierdoor is de managementfocus gericht op het realiseren van de strategische doelen. Aan de hand van de planning- en controlcyclus wordt jaarlijks een budget opgesteld, prognose gemaakt en worden reviews gehouden. De budgetten zijn gebaseerd op interne en externe kaders zoals de voorwaarden van de concessies en contracten. Periodieke budgetrapportages worden besproken met de Raad van Commissarissen en de aandeelhouders.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Risico (categorie)

Maatregelen

Strategisch

Commercieel vervoer: op de markt voor commercieel vervoer neemt het aantal aanbieders toe. Dit is mede te verklaren door diverse nieuwe innovaties zoals vervoer op afroep. Door de ontwikkelingen kunnen de opbrengsten binnen het commercieel vervoer onder druk komen te staan.

In 2017 heeft HTM haar aandeel in de markt voor traditioneel commercieel vervoer teruggebracht. Tegelijkertijd is in 2018 onderzoek gedaan naar vernieuwende vormen van commercieel vervoer.

In 2019 begint HTM met de exploitatie van deelfietsen en een onbemande shuttledienst. Tevens wordt verder onderzoek gedaan naar andere innovaties.

Remisering trams: in 2019 start de aanbesteding voor 60 nieuwe stadstrams, die in 2024 in exploitatie moeten zijn. Daarvoor is aanpassing en vernieuwing nodig van twee van de drie remises/opstelplaatsen. Voor de beoogde nieuwe opstelplaats in de gemeente Rijswijk is wijziging nodig van het bestemmingsplan. In 2018 heeft het gemeentebestuur aangegeven niet mee te willen werken aan deze wijziging. Onzekerheid over opstelcapaciteit kan leiden tot vertraging in de instroom van nieuwe stadstrams, met mogelijk negatieve gevolgen voor HTM en reizigers (o.a. hogere kosten, tramlijnen niet alle toegankelijk voor reizigers met een beperking).

MRDH en HTM werken samen om de gemeente Rijswijk alsnog te overtuigen van het (regionale) belang en de noodzaak van de totstandkoming van een nieuwe remise opstelplaats (indien nodig d.m.v. verdere inhoudelijke aanpassing van de plannen). Tevens zullen MRDH en HTM opnieuw alternatieve locaties moeten onderzoeken op haalbaarheid.

Onzekerheid busexploitatie: In 2017 heeft MRDH de intentie uitgesproken tot het aan HTM gunnen van de nieuwe busconcessie. Deze concessie heeft een looptijd tot en met 2034. Rijden met Zero Emissiebussen is één van de voorwaarden binnen deze concessie. Het rijden met Zero Emissiebussen is nieuw voor HTM, waardoor onzekerheden bestaan omtrent de exploitatie en het financiële resultaat.

In 2018 heeft de gunning van de nieuwe busconcessie aan HTM plaatsgevonden. Deze nieuwe concessie geeft HTM zekerheid over het verzorgen van het busvervoer in de stad Den Haag tot en met het jaar 2034. De financiële risico's die samenhangen met de inzet van Zero Emissiebussen liggen in deze concessie-afspraken bij de opdrachtgever MRDH. Eind 2018 is HTM gestart met het rijden van Zero Emissiebussen. Deze pilot loopt positief, waarbij lering wordt getrokken voor de verdere uitbreiding van het emissievrij rijden.

Operationeel

Bezetting: de bezetting van met name de rijdienst blijft onder druk staan door het toenemende verzuim, de toenemende vergrijzing van het personeelsbestand en daarmee het aantal medewerkers dat met pensioen gaat.

In 2018 is HTM verder gegaan met de weg die zij in 2017 is ingeslagen. Er is sprake van actieve werving en selectie en daarnaast wordt aandacht geschonken aan de vitaliteit van de medewerkers om het verzuim te doen dalen. Hiernaast probeert HTM het imago van haarzelf en de branche te verbeteren en hiermee extra instroom te creëren.

Verstoring: wanneer exploitatie-critische assets uitvallen bestaat het risico dat de exploitatie verstoord kan worden.

HTM voert actief onderhoud uit op de exploitatie-critische assets. De conditie van de assets en de responstijd dienen aan de vastgestelde waarden te voldoen om de beschikbaarheid van de assets te garanderen.

Imago: wanneer veiligheids-critische assets uitvallen kan de veiligheid (van reizigers, medewerkers of derden) in het geding komen. Dit kan leiden tot imagoschade voor HTM.

HTM voert actief onderhoud uit op de veiligheids-critische assets. De conditie van de assets en de responstijd dienen aan de vastgestelde waarden te voldoen om de beschikbaarheid van de assets te garanderen. Hiernaast zijn diverse andere maatregelen genomen om de veiligheid van de reiziger te waarborgen. Hiervoor wordt verwezen naar de veiligheidsparagraaf.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Risico (categorie)

Maatregelen

Financiële positie

Resultaat: binnen de railconcessie is afgesproken dat HTM jaarlijks een besparing realiseert van € 1 mln. Het risico bestaat dat deze besparing niet wordt behaald, waardoor het resultaat onder druk komt te staan.

In de eerste twee concessiejaren heeft HTM deze kostenbesparing behaald. Binnen HTM is voortdurend aandacht voor de efficiëntie van de organisatie en daarbij wordt ingezet op het kostenbewustzijn van de medewerkers. In 2019 zal in overleg met de opdrachtgever een herijking van concessieafspraken plaatsvinden.

Financiële verslaggeving

HTM ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatie- en projectbijdrage op basis van bevoorschotting voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking afgegeven door MRDH. Tot en met 2016 zijn er definitieve beschikkingen vastgesteld. Er dienen nog enkele verantwoordingen worden overgelegd. Het risico bestaat dat de definitieve bijdrage negatief afwijkt van de ingeschatte bijdrage.

In 2018 heeft een inhaalslag plaatsgevonden voor wat betreft de verantwoording van diverse deelprojecten uit eerdere jaren. Hiermee is het risico beperkt. HTM houdt daarbij actief contact met MRDH om jaarlijks te komen tot een betrouwbare inschatting van de afrekening van de kosten en opbrengsten.

Wet- en regelgeving

Per 1 januari 2016 is HTM Vpb-plichtig. HTM onderzoekt samen met RET en GVB in hoeverre bepaalde activiteiten kunnen worden vrijgesteld van Vpb-heffing. Tussen HTM en de Belastingdienst zijn nog geen finale afspraken gemaakt over de waardering van assets en de vrijstelling op activiteiten in het kader van de overheidstaak. Het risico bestaat dat HTM naheffingsaanslagen krijgt, die een negatieve invloed kan hebben op het resultaat.

HTM is met MRDH overeengekomen dat MRDH de daadwerkelijk verschuldigde vennootschapsbelasting over de niet-commerciële activiteiten compenseert. Door de uitvoerige overleggen die in 2018 tussen HTM, MRDH en de Belastingdienst gevoerd zijn, worden de contouren van de Vpb belaste activiteiten en de waardering van de assets duidelijker. In 2019 zal dit worden voortgezet om te komen tot een definitief raamwerk. De compensatie door de opdrachtgever is verwerkt in de jaarrekening 2018.

Risico's financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. HTM maakt gebruik van diverse financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft HTM een treasurystatuut opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te mitigeren.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

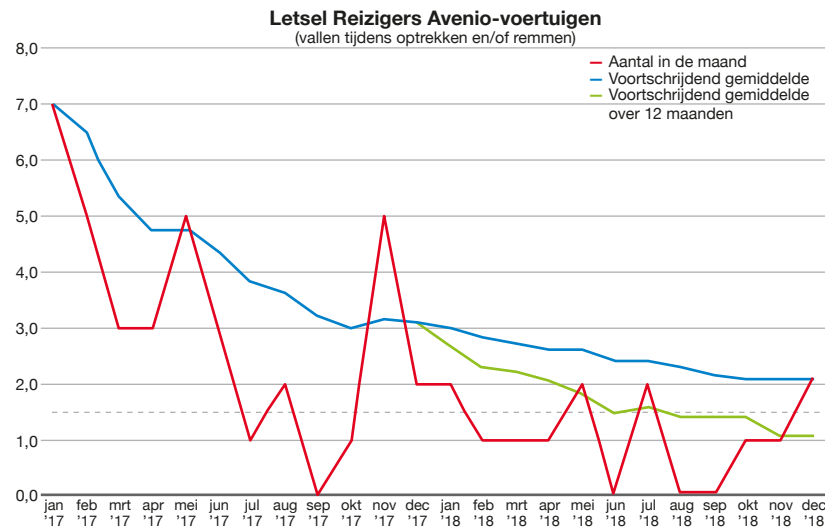
Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Veiligheid

HTM houdt de veiligheidsontwikkelingen in en rond de onderneming aan de hand van een reeks kpi's nauwgezet bij en bespreekt deze als vast agendapunt in het overleg van het Directieteam en de Raad van Commissarissen. Daarnaast rapporteert HTM hierover aan de opdrachtgever, MRDH. In 2018 is de algemene veiligheidssituatie verder verbeterd. Zo is het aantal letselgevallen onder reizigers ten opzichte van het voorgaande jaar afgenomen van 128 naar 60 (zie onderstaande grafiek) als gevolg van het aanbrengen van vasthoudfaciliteiten in de nieuwe Avenio-voertuigen maar ook dankzij gerichte aandacht voor het rijgedrag van bestuurders en chauffeurs.

Ook het aantal ontsparingen en onderlinge aanrijdingen is ondanks een striktere registratie gereduceerd. Hoewel het lastig is een causaal verband te leggen tussen genomen maatregelen en aantal incidenten meent de directie dat de sterke toename van het aantal inspecties (van 32 in 2017 naar 135 in 2018) heeft geleid tot een positief resultaat. In 2018 is een aanvang gemaakt met de voorbereiding en installatie van een nieuw anti-aanrijdingssysteem in de nieuwe trams; de eerste ervaringen daarmee zullen in 2019 worden opgedaan en geëvalueerd.

Ook in 2018 is veel gedaan aan het verder versterken van het veiligheidsbesef binnen de onderneming, onder meer door de invoering van een digitale veiligheidspas, het houden van een benchmark tussen HTM en andere stedelijke vervoerbedrijven, en de uitvoering van safety walks door leden van het Directieteam op de verschillende HTM-vestigingen. Daarnaast is voorzien in een veiligheidsopleiding voor het operationeel management en de benoeming van een locatieverantwoordelijke per vestiging, inclusief de daarbij behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Duurzame ontwikkeling

HTM ziet zichzelf als een maatschappelijke organisatie die er is van en voor de stad en haar inwoners. Door het aanbieden en verzorgen van collectief personenvervoer in de stedelijke omgeving draagt HTM met succes bij aan de duurzame ontwikkeling van de Haagse regio.

Naarmate meer reizigers kiezen voor het openbaar vervoer is feitelijk sprake van een relatieve daling van de hoeveelheid schadelijke emissies, minder ruimtebeslag per reizigers en een lager energieverbruik per reizigerskilometer. Dat geldt eens te meer nu HTM gebruik maakt van aardgasbussen in het openbaar stadsvervoer en elektrische aandrijving voor een deel van haar ondersteunende voertuigen. Onder de nieuwe busconcessie zal HTM een volgende stap zetten via de transitie naar geheel emissievrij busvervoer. Daartoe werd in 2018 een pilot gestart met elektrische bussen die de diensten onderhouden op lijn 28 tussen Den Haag CS en Scheveningen.

In het railvervoer monitort HTM voortdurend het energiegebruik. In 2018 vonden verdere stappen plaats op weg naar de aanbesteding van een volgende serie nieuwe stadstrams. In het aanbestedingsbestek zullen duurzaamheidseisen een belangrijke rol spelen.

Ook op sociaal gebied wil HTM een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving, onder meer door het ondersteunen van projecten en initiatieven waarbij jongeren met een achterstand op de arbeidsmarkt worden begeleid. Daartoe werkt HTM al enkele jaren samen met onder meer JINC en Haagse onderwijsinstellingen, teneinde jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt via sollicitatietrainingen, stages en leer- en werktrajecten te helpen hun kansen te vergroten. HTM zet zich ook in voor ouderen, in het bijzonder waar het gaat om mogelijke vereenzaming, en met basisschoolleerlingen in de zogenaamde 'Raad van Kinderen', waartoe HTM samenwerkt met de Missing Chapter Foundation. Op deze manier wil HTM haar maatschappelijke positie – van en voor de Haagse samenleving – verder invulling geven.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Onderzoek naar opwekking zonne-energie voor tramnet

HTM maakte in 2018 bekend, te willen onderzoeken in hoeverre haar drukst bezette tramlijnen kunnen worden voorzien van zonne-energie die is opgewekt vlakbij de tramsporen. Daarnaast wil HTM bezien of zonne-energie kan worden opgeslagen in accu's die stroom leveren aan de trams als er geen of weinig daglicht is. HTM en de zonprojectontwikkelaar Energie van Hollandsche Bodem tekenden een samenwerkingsovereenkomst voor het voorbereiden en realiseren van deze groene stroomvoorziening. Het gaat om een uniek project omdat de zonnepanelen hun energie direct leveren aan de bovenleiding van de trams, waardoor geen energie verloren gaat.

Trams rijden op gelijkstroom en zonnepanelen produceren gelijkstroom. Normaal wordt deze gelijkstroom omgevoerd naar wisselstroom en geleverd aan energiebedrijven. Zij transporteren de wisselstroom via hun netwerk. Door het omvormen en transporteren ontstaat echter verlies van energie. HTM en Energie van Hollandsche Bodem bedachten daarom

een innovatieve oplossing om dit energieverlies te voorkomen. Door de zonnepanelen zo dicht mogelijk bij de bovenleiding te plaatsen wordt de zonne-energie maximaal benut. Omdat beide systemen met gelijkstroom werken is er geen verlies in omvorming. De accusystemen van het zonnepark slaan bovendien overtollig geproduceerde zonne-energie op. Die leveren die hun gelijkstroom ook direct aan de bovenleiding als er geen of weinig daglicht is. Hiermee is HTM één van de eerste openbaar vervoerbedrijven ter wereld die op deze manier zonne-energie aansluit op de bovenleiding.

HTM en Energie van Hollandsche Bodem zijn sterk afhankelijk van procedures voor het verkrijgen van vergunningen. Niet alleen van de gemeente Den Haag, maar ook van andere overheidsinstanties die de unieke koppeling van opgewekte gelijkstroom uit zonnepanelen aan de bovenleiding van de trams technisch en juridisch moeten beoordelen. Wanneer alles zonder tegenslagen verloopt verwachten de initiatiefnemers het zonnepark en de energieopslag vanaf 2019 te realiseren.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Klanttevredenheid

HTM krijgt over 2018 van alle stadsvervoerders de hoogste waardering van de klant. Daarmee zet de jarenlange stijgende trend zich voort. Reizigers geven bus en tram een 7,9 en RandstadRail een 7,8. Daarmee scoren alle vervoersvormen in de top van het Nederlandse openbaar vervoer. HTM Buzz B.V. nestelt zich zelfs op plek 4, direct achter Aquabus, de Waddeneilanden en Leeuwarden. Wij zijn vanzelfsprekend blij met dit resultaat en trots op al onze medewerkers, die hieraan een bijdrage hebben geleverd.

Net als in de voorgaande jaren is de stijging van de klanttevredenheid breed gedragen. Rail is op drie aspecten gelijk gebleven (frequentie, gemak van het kopen van een kaartje, en informatie algemeen) en op alle andere aspecten gestegen. Positieve uitschieters zijn veiligheid, geluid, tarief, comfort en instapgemak.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Reisinformatie

Zo'n vijf jaar geleden heeft HTM de reisinformatie bij vertragingen tot speerpunt benoemd. Sindsdien is de tevredenheid met ruim een punt gestegen. Dat is te danken aan een brede aanpak, waarin zowel de organisatie, ICT-systemen, leveranciers als opleidingen zijn verbeterd.

In 2018 heeft HTM een nieuwe strategie opgesteld voor de verdere verbetering van haar reisinformatie. Daarin stellen wij drie prioriteiten. Ten eerste moet het genereren van actuele reisinformatie bij verstoringen verbeteren. Ten tweede vereisen de dynamische kanalen op de halten en in het voertuig aandacht. Dat betreft de DRIS-borden, informatieschermen en voertuigomroep. Ten derde wil HTM de informatievoorziening bij grote geplande omleidingen perfect verzorgen. De nieuwe strategie heeft in 2018 al vruchten afgeworpen. Er is een e-learning gestart voor alle trambestuurders en buschauffeurs waarmee de omroepberichten bij onvoorzien omstandigheden worden verbeterd. De informatieketen die de DRIS-borden aanstuurt is versimpeld. HTM heeft nu meer inzicht in de prestatie van DRIS-borden en fungeert als spin in het web bij storingen.

Ook is het systeem dat de actuele reisinformatie genereert verbeterd, waardoor het minder tijd kost om de reisinformatie te actualiseren.

Naast deze strategische prioriteiten is ook een aantal andere verbeteringen opgeleverd. Zo is de nieuwe HTM-app gelanceerd, die aanzienlijk onderhoudsvriendelijker is.

De bewegwijzering op knooppunten is samen met andere vervoerders tegen het licht gehouden en aangepakt. Op enkele drukke RandstadRail-stations zijn 'drukte-indicatoren' aangebracht, die inzicht bieden in de bezetting van verschillende voertuigen.

Voor 2019 verwacht HTM vooral aandacht te besteden aan de tweede strategische prioriteit (halte- en voertuigkanalen). Er zijn initiatieven in voorbereiding die de DRIS-keten verder verbeteren en de informatie via de voertuigschermen en -omroep uitbreiden. De complexiteit van de vele betrokken interne en externe systemen zorgen ervoor dat dit soms langlopende projecten zijn.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verlag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verlag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Kaartsoorten en tarieven

In 2018 heeft HTM weinig veranderingen doorgevoerd in haar producten en tarieven. HTM volgt de Landelijke Tariefindexatie (LTI), die in het verslagjaar 1,13% bedroeg. Daarnaast heeft HTM het Avondurenabonnement afgeschaft wegens te lage verkoopvolumes, en de actieprijs van de Kinderkaart (€ 1,50) permanent gemaakt.

Ook de verkrijgbaarheid van producten is van belang. HTM heeft in 2018 de mogelijkheden om in het voertuig een vervoerbewijs te verkrijgen uitgebreid. Eind 2018 was de meerderheid van de trams uitgerust met kaartverkoopautomaten waarin reizigers met bankpas, creditcard en muntgeld een los kaartje kunnen kopen. Ook kunnen zij hier hun

OV chipkaart opladen. Daarmee gaat een lang gekoesterde wens in vervulling dat reizigers niet langer vóór hun reis hun OV chipkaart hoeven op te laden. Op bussen is de verkoop van losse kaartjes met contant geld door de bestuurder vervangen door bankpas betalen. Daarmee hanteren buschauffeurs en trambestuurders niet langer contant geld, wat hun veiligheid ten goede komt. Tevens komen we hiermee tegemoet aan een landelijke afspraak tussen vervoerders.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Voertuigen en infrastructuur

Railvervoer**Stemtram**

In samenwerking met de gemeente Den Haag heeft HTM een van haar trams ombouwd tot stembureau. Het stembureau reed op het traject van tram 11 tussen Scheveningen Haven en het Rijswijkseplein. Tussen 9.00 uur en 17.00 uur konden Hagenaars op 21 maart hun stem uitbrengen in dit unieke stembureau.

Kinderstem stimuleert gesprek tussen reizigers

Veel mensen die reizen met het openbaar vervoer hebben uitsluitend aandacht voor hun smartphone of tablet. Onderzoek wijst erop dat dit ten koste gaat van directe sociale contacten in de samenleving. Online contact lijkt het te winnen van een persoonlijk gesprek.

Binnen de samenwerking met de Raad van Kinderen vroeg HTM leerlingen uit groep acht een idee aan te dragen dat het directe sociale contact tussen reizigers stimuleert door hen de vraag te stellen: 'Hoe kan HTM een bijdrage leveren aan verbinding tussen mensen in de stad?' Omdat kinderen in de leeftijd van tien tot elf jaar onbevengden naar de wereld kijken maakt HTM graag gebruik van hun adviezen. De creatieve oplossing van de leerlingen was het gebruik van een kinderstem voor

het omroepen van de halten. Daarom werd een maand lang in de trams van lijn 11 gebruik gemaakt van de stem van de 11-jarige Sunee, die de halten omriep.

Vervanging trammaterieel

De huidige beige-rode trams zijn 30 jaar oud en in 2024 aan het einde van hun levensduur. Om mee te groeien met de toenemende vraag aan vervoer, is openbaar vervoer van topkwaliteit nodig. En moeten in 2024 nieuwe, ruime trams, beschikbaar zijn. Deze moeten volgens de nieuwe toegankelijkheidseisen genoeg ruimte hebben voor reizigers met

een beperking, die bijvoorbeeld gebruikmaken van een (elektrische) rolstoel of scootmobiel. En de trams moeten toegankelijk zijn voor mensen die slecht ter been zijn en een loophulpmiddel gebruiken, of ouders met een kinderwagen. Ook worden waar noodzakelijk de halten aangepast, zodat deze voldoen aan de nieuwe toegankelijkheidseisen: iedereen moet zelfstandig met de tram kunnen reizen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Infrastructuur**Werkzaamheden Scheveningseweg**

De gemeente en HTM zijn in 2018 gestart met het vervangen van het tramspoor op de Scheveningseweg. Dit gebeurde over een lengte van 2,3 km. De fundering van het tramspoor was verzakt waardoor de veiligheid van het tramvervoer in het geding kwam. Gezien het vervoersvolume van tramlijn 1 was vervanging door busvervoer geen optie, en heeft de gemeente, daartoe geadviseerd door HTM, besloten de sporen te vervangen.

Lansingerland - Zoetermeer

Eind 2018 kreeg Lansingerland- Zoetermeer een unieke vervoersknoop waar trein, light-rail, bus, auto en fiets bij elkaar komen. Met daarbij 700 gratis parkeerplaatsen biedt de vervoersknoop veel overstapmogelijkheden. In de toekomst kan de vervoersknoop rekenen op zo'n 10.000 reizigers per dag.

HTM zal begin 2019 de nieuwe light-rail-sporen in de ochtend en avond al gebruiken om voertuigen te parkeren op de opstelsporen 'De Twee Wilgen' (nabij halte Van Tuylpark). Deze nieuwe opstelsporen vervangen de huidige opstelsporen boven de Australiëweg. Ook wordt deze periode benut om te beoordelen of de nieuwe sporen, spoorbeveiliging en bovenleidingen goed blijven functioneren in combinatie met de RandstadRail-voertuigen.

Als het proefbedrijf van HTM goed verloopt, gaat de RandstadRail-halte Lansingerland-Zoetermeer in de loop van mei 2019 open voor reizigers. Op dat moment wordt dan ook het gehele station opengesteld, nadat in december 2018 NS het treinspoor al in gebruik nam en delen van het station toegankelijk werden voor reizigers.

Busvervoer

In 2018 begon HTM een pilot met elektrisch aangedreven bussen op buslijn 28 (CS – Scheveningen Haven), vooruitlopend op de in de nieuwe busconcessie voorgeschreven 'zero emissie'-bussen die over enkele jaren de bestaande aardgasbussen zullen vervangen. De nieuwe E-bussen beschikken over speciaal daarvoor aangelegde laadinfrastructuur, zowel op het eindpunt van de lijn als in de stallingen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Eind 2018 werd meer en meer duidelijk, dat onze bussen in de spijtijden moeite hebben de afgesproken dienstregeling na te komen als gevolg van de toenemende verkeersdruk in combinatie met de verschillende (weg)werkzaamheden in de stedelijke omgeving. HTM wil in overleg met MRDH bezien in hoeverre hieraan tegemoet kan worden gekomen.

Commercieel vervoer

In 2018 is door Commercieel Vervoer de focus voornamelijk gelegd op de effectieve nakoming van de diverse contracten. Aan de afspraken zoals die met onze afnemers zijn gemaakt, kon HTM voldoen. Alleen de afspraken m.b.t. het vervoer op het platform van Schiphol bleken moeilijk over het gehele jaar te realiseren. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door een sterk verhoogde vraag naar dit busvervoer, in combinatie met een tekort aan gekwalificeerd personeel.

In 2018 werd aan de gemeente Den Haag een nieuw concept voor het Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)-vervoer aangeboden, waarbij wordt gestreefd naar het realiseren van synergievoordelen tussen dit vervoer en het reguliere openbaar vervoer. Dit aanbod zal samen met de gemeente de komende periode nader worden uitgewerkt.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Sociaal jaarverslag 2018

Personeelsbestand

De omvang van het personeelsbestand laat een licht dalende trend zien. De bezetting is ten opzichte van 2017 iets teruggelopen door een grotere uitstroom dan instroom. De gemiddelde leeftijd is gedaald door een relatief hoge uitstroom onder ouderen versus een verhoogde instroom van jongere medewerkers. Door de krapte op de arbeidsmarkt werkt HTM actief aan haar werving en in het verlengde daarvan aan het arbeidsimago. Zowel in het rijdend personeel als in de meer technische functies vormt schaarste een aandachtspunt. Binnen de afdeling Techniek wordt de schaarste grotendeels ingevuld met externen om te voorzien in de juiste capaciteit. HTM treft voorbereidingen om de interne vakopleidingen voor technisch personeel te versterken, in samenwerking met relevante opleidingsinstituten uit de regio. HTM heeft zowel een adviseur opleidingen als een adviseur recruitment aangesteld om beter in te spelen op haar wervings- en ontwikkelingsbehoefte.

Tabel: Kengetallen personeelsbestand HTM

	2016	2017	2018
Gemiddelde personeelsbezetting (fte)	1.816	1.766	1.769
Aantal medewerkers op 31 december	1.953	1.885	1.876
Aantal medewerkers nieuw in dienst	98	135	135
Aantal medewerkers uit dienst	202	203	144
Gemiddelde leeftijd (jr.)	50	50	49

Peildatum 31-12-2018	Aantal personen	Aantal FTE
Totaal eigen personeel:	1.876	1.747,8
Arbeidsovereenkomst onbepaalde tijd:	1.806	1.689,8
Arbeidsovereenkomst bepaalde tijd:	70	58
Mannen:	1.609	1.517,4
Vrouwen:	267	230,4

Gemiddelde leeftijd

Gemiddelde leeftijd totaal:	49,2 jaar
Gemiddelde leeftijd mannen:	49,5 jaar
Gemiddelde leeftijd vrouwen:	47,3 jaar

Op 31 december 2018 waren er 1.876 medewerkers in dienst van HTM. Bijna 4% hiervan heeft met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. Van de bezetting op dezelfde datum was bijna 86% man.

Organisatiecultuur

In de strategie van HTM voor de komende jaren speelt de organisatiecultuur een prominente rol. Een van de speerpunten daarbij is leiderschapontwikkeling. In 2018 heeft het management van HTM een leiderschapstraject doorlopen. Daarnaast liet het in 2018 gehouden Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO; zie ook hiernaast) zien dat het tegengaan van ongewenst gedrag een aandachtspunt is.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

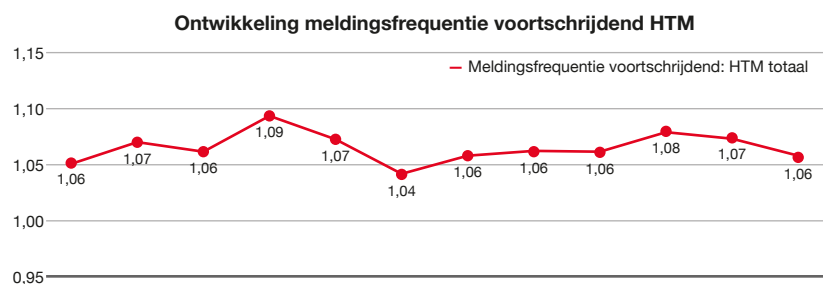
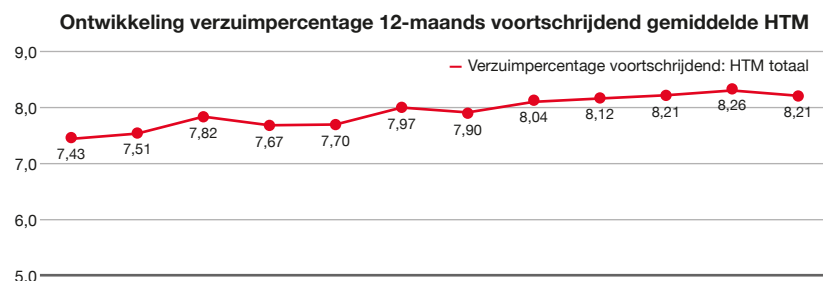
Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

HTM geeft dit onderwerp prioriteit door er speciale aandacht aan te geven en het bespreekbaar te maken tussen medewerkers en leidinggevenden. In 2018 is bovendien de nieuwe gedragscode definitief gemaakt. Deze is aan alle HTM-medewerkers aangeboden en sinds 2018 krijgt elke nieuwe medewerker deze bij de arbeidsovereenkomst toegezonden.

Verzuim

Verzuim is een belangrijk onderwerp voor HTM. In de afgelopen jaren is het verzuim binnen HTM gestegen en ook in 2018 was er een stijgende lijn te zien. Dezelfde trend geldt voor de gehele vervoerssector. Evenals in 2017 had het langdurig verzuim - verzuim langer dan 42 dagen - een relatief grote invloed op het hoge verzuimcijfer van 2018.

Om het verzuim op een verantwoorde en duurzame manier terug te dringen heeft HTM in 2018 een nieuwe methodiek geïmplementeerd. Het gaat hier om de oplossingsgerichte verzuimmethodiek, waarbij wederom het goede gesprek tussen leidinggevende en medewerker centraal staat. Tevens wordt er in het verzuimproces ondersteuning geboden door professionals op het gebied van verzuim en de verzuimmethodiek.

De problematiek achter het verzuim is zeer divers. Enerzijds blijft de gemiddelde leeftijd van de medewerkers bij HTM relatief hoog. Statistisch gezien leidt dit veelal tot een hoog (langdurig) verzuim. Anderzijds blijkt uit cijfers van het in 2018 gehouden MTO dat de ervaren werkdruk is gestegen. Deze gegevens en enkele andere thema's uit het MTO, zoals ongewenst gedrag, vormen de aanknopingspunten en oplossingsrichtingen om binnen de nieuwe methodiek het verzuim terug te dringen.

Beter inzetten medewerkers

Met bAAN heeft HTM één loket gecreëerd voor re-integratie, vervangende activiteiten, persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en loopbaanmogelijkheden. HTM kan hierdoor kennis en talent binnen haar organisatie beter benutten.

Op 1 juli 2018 is bAAN gestart binnen HTM. bAAN heeft in eerste instantie de prioriteit gelegd bij het ondersteunen van de nieuwe verzuimaanpak. Onderdeel van de nieuwe verzuimaanpak is het in een zo vroeg mogelijk stadium activeren van de arbeidsongeschikte medewerkers door inzet op vervangende activiteiten. bAAN heeft hiervoor ook partners buiten HTM gezocht. Zo zijn er inmiddels samenwerkingsverbanden met zorginstellingen, veiligheidsdiensten en gemeentes.

Een volgende stap was het integreren van deze activiteiten met de loopbaanbegeleiding. bAAN pakt deze begeleiding samen met de medewerker en de leidinggevende planmatig op. Op basis van een Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP) wordt gekeken naar wat iemand kan én wil en welke mogelijkheden er zijn bij HTM en daarbuiten.

bAAN.
Maak werk van je werk

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Uitslag Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2018 is weer het tweejaarlijkse MTO gehouden. Deze kende een hoge respons van 67,7%. Het onderzoek is anoniem afgenomen door Effectory. HTM scoort op 4 overkoepelende thema's goed en vergelijkbaar met de scores van twee jaar geleden en de benchmark. Op bevoegenheid scoort HTM 7,1 (benchmark 7,3). Betrokkenheid scoort een 7,7 (benchmark 7,3), tevredenheid een 7,2 (benchmark 7,3) en HTM als werkgever een 6,9 (benchmark 7,0).

HTM-breed zijn twee speerpunten benoemd om in de komende twee jaar speciale aandacht te geven. Dit zijn ongewenst gedrag en de relatie tussen management en werkvloer. De resultaten zijn met de organisatie gedeeld en in teamverband besproken. Ook zijn per bedrijfsonderdeel actieplannen opgesteld met daarin specifieke verbeterpunten.

Campusweken

Ook in 2018 zijn weer twee keer de zogenaamde Campusweken gehouden. Dit zijn korte trainingen voor leidinggevendenden binnen HTM waarbij de trainingen worden gegeven door ofwel eigen medewerkers binnen hun expertgebied, ofwel door externe bureaus. Voor HTM belangrijke speerpunten zijn leiderschap, samenwerken en innovatie. Samen kennis uitwisselen en nieuwe vaardigheden ontwikkelen stelt ons in staat te innoveren en zo het beste te blijven leveren voor onze reizigers. Met de Campusweken dragen we bij aan dat proces.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verlag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verlag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Verlag van de Raad van Commissarissen

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

HTM Personenvervoer is een structuurvennootschap met een onafhankelijke Raad van Commissarissen. Het aandeelhouderschap bevindt zich bij HTM Beheer B.V., dat alle aandelen minus één bezit, en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag die beschikt over één aandeel met daaraan verbonden preferente rechten. Dit laatste vloeit voort uit Europese regelgeving die bepaalt dat, indien sprake is van onderhandse gunning van een vervoersconcessie, de opdrachtgever een doorslaggevende zeggenschap verkrijgt in de onderneming die de exploitatie verricht (art. 5 van EU-Verordening 1370/2007).

De Raad van Commissarissen kent vijf leden. In het verslagjaar deed zich één wijziging voor: op 1 januari 2018 trad mevrouw drs. L.M.E. Boot aan als lid van de Raad van Commissarissen, op bijzondere aanbeveling van de Ondernemingsraad. Zij neemt de zetel in die tot en met 31 december 2017 was ingenomen door mevrouw mr. D.A.T. van der Heem-Wagemakers, die na afronding van haar derde termijn afscheid heeft genomen. De Raad van Commissarissen is mevrouw Van der Heem bijzonder erkentelijk voor de plezierige samenwerking en haar jarenlange inzet en betrokkenheid bij HTM.

De Raad van Commissarissen kwam in het verslagjaar zeven maal bijeen, waaronder eenmaal in het kader van de zelfevaluatie, die ditmaal zonder externe begeleiding werd georganiseerd. Tweemaal namen vertegenwoordigers van de Raad van Commissarissen deel aan het overleg tussen het bestuur en de Ondernemingsraad inzake de Algemene Gang van Zaken (art. 24 van de Wet op de Ondernemingsraden).

De Raad beschikt over twee adviescommissies, namelijk de Auditcommissie en de Selectie-, Benoemingen- en Remuneratiecommissie (SBRC). De Auditcommissie (AC), samengesteld uit de heer Renzema (voorzitter), mevrouw Boot en mevrouw Spek, kwam in het verslagjaar vijfmaal bijeen

en besprak hoofdzakelijk de financiële ontwikkelingen in en rond de onderneming, waaronder de viermaandelijke financiële rapportages en – in samenspraak met de externe accountant – de (concept)jaarrekening 2017 en het (concept)jaarplan 2019. Voorts besprak de AC de verzuimontwikkeling en de herijking van de railconcessie en de interne organisatie. De SBRC werd gevormd door de heer De Krom (voorzitter) en de heer Groen. Deze commissie kwam dit jaar driemaal bijeen in verband met de herbenoeming van de algemeen directeur, respectievelijk de reguliere beoordeling van de leden van de statutaire directie.

De Raad van Commissarissen besprak in 2018 onder meer:

- de ontwikkelingen op de mobiliteitsmarkt en de manier waarop HTM, zelfstandig dan wel in samenwerking met andere partijen, een bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van de lokale samenleving;
- de veiligheidsontwikkelingen in en rond de onderneming;
- de financiële ontwikkelingen waaronder de jaarcijfers en het Jaarverslag 2017;
- het concept-Jaarplan 2019 en het daaraan verbonden budget;
- de relaties met de opdrachtgever en met de medezeggenschap;
- de voorbereiding van de pilot met elektrisch aangedreven bussen op lijn 28;
- de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe serie stadstrams ter vervanging van de laatste reeks GTL8-voertuigen;
- de ontwikkeling van het arbeidsverzuim en de te nemen mitigerende maatregelen;
- de organisatiecultuur en de resultaten van het in 2018 gehouden Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO).

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Samenstelling van de Raad van Commissarissen

U. Groen (voorzitter)

16 juli 1964
Benoemd op 12 oktober 2015

CIO, Universitair Medisch Centrum
Groningen

Mevr. Drs. L.M.E. Boot

19 april 1964
Benoemd op 22 november 2017

Voorzitter Raad van Bestuur
zorginstelling Stichting Pameijer,
voorzitter De Rotterdamse Zorg,
voormalig directeur van het
railbedrijf van HTM

Drs. P. de Krom

10 februari 1963
Benoemd op 15 oktober 2013 en
herbenoemd op 22 november 2017

Voorzitter Raad van Bestuur/
CEO van TNO, voormalig
staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid, voormalig
lid van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal

Mr. S.D. Renzema

18 september 1948
Benoemd op 15 oktober 2013 en
herbenoemd op 22 november 2017

Zelfstandig adviseur, voormalig
directielid van de rechtsvoorganger
van Connexion, voormalig
hoofd openbaar vervoer van het
Stadsgewest Haaglanden

Mevr. Drs. S. Spek

4 juni 1971
Benoemd op 21 maart 2017

CFO van de Mosadex Groep,
voormalig CFO van zorginstelling
Careyn en verschillende
directiefuncties binnen Achmea; lid
Raad van Commissarissen MN

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Jaarrekening 2018

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Geconsolideerde balans per 31 december 2018 (voor resultaatbestemming)

		31 december 2018	31 december 2017
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	423.246.704	421.940.193
Financiële vaste activa	(2)	15.759.057	12.505.778
		439.005.761	434.445.971
Vlottende activa			
Voorraden	(3)	13.178.243	12.638.014
Onderhanden projecten	(4)	2.971.324	6.723.623
Vorderingen	(5)	44.506.019	33.675.058
Liquide middelen	(6)	62.999.431	58.887.741
		123.655.017	111.924.436
		562.660.778	546.370.407
PASSIVA			
Groepsvermogen	(7)	91.496.736	93.123.729
Voorzieningen	(8)	5.144.398	4.017.257
Langlopende schulden	(9)	369.600.000	388.300.000
Kortlopende schulden	(10)	96.419.644	60.929.421
		562.660.778	546.370.407

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018

		2018	2017
Netto-omzet	(11)	252.426.897	257.571.118
Werk in uitvoering	(12)	17.647.028	20.235.839
Overige opbrengsten	(13)	13.288.541	13.926.907
Som der bedrijfsopbrengsten		283.362.466	291.733.864
Kosten			
Kosten materialen en reserve onderdelen	(14)	7.174.880	7.107.981
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(15)	85.026.486	95.553.617
Personeelskosten	(16)	143.586.977	139.179.046
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(17)	23.674.980	24.018.840
Overige bedrijfskosten	(18)	14.550.723	11.858.922
Som der bedrijfslasten		274.014.046	277.718.406
Bedrijfsresultaat		9.348.420	14.015.458
Financiële baten en lasten	(19)	-7.279.276	-7.128.704
Resultaat voor belastingen		2.069.144	6.886.754
Vennootschapsbelasting	(20)	1.479.393	-1.711.224
Resultaat na belastingen		3.548.537	5.175.530

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	9.348.420	14.015.458
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	23.674.979	24.018.840
Mutatie kwaliteitsfonds	1.725.076	1.006.180
Mutatie voorzieningen	1.127.141	-272.494
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	-540.229	-903.513
Mutatie onderhanden projecten	3.752.299	-5.527.998
Mutatie vorderingen	-7.838.036	5.383.909
Mutatie financiële vaste activa	-3.208.279	-
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	34.610.893	-22.712.192
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	62.652.264	15.008.190
Ontvangen rente	2.674	26.808
Betaalde rente	-8.153.986	-402.783
Vennootschapsbelasting	-1.487.240	-2.282.110
	<u>-9.638.552</u>	<u>-2.658.085</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	53.013.712	12.350.105
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-24.981.492	-15.131.624
Investerings deelnemingen	-45.000	-
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-25.026.492</u>	<u>-15.131.624</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitgekeerd dividend	-5.175.530	-3.742.006
Opgenomen schulden aan kredietinstellingen	-	407.000.000
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	<u>-18.700.000</u>	<u>-401.000.000</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-23.875.530</u>	<u>2.257.994</u>
	4.111.690	-523.525

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

	2018	2017
Samenstelling geldmiddelen		
Liquide middelen per 1 januari	58.887.741	59.411.266
Mutatie liquide middelen	4.111.690	-523.525
Liquide middelen per 31 december	62.999.431	58.887.741

	2018	2017
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat		
Resultaat na belastingen	3.548.537	5.175.530
Totaalresultaat van de rechtspersoon	3.548.537	5.175.530

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Algemene geconsolideerde grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemene toelichting

De activiteiten van HTM Personenvervoer N.V. omvatten het openbaar vervoer met tram, RandstadRail en bus in de regio Den Haag. Commerciële activiteiten betreffen het verzorgen van besloten vervoer per bus.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel HTM Personenvervoer N.V. als de geconsolideerde maatschappijen van HTM Personenvervoer N.V.

Vestigingsadres

HTM Personenvervoer N.V. (geregistreerd onder KvK-nummer 27014495) is statutair gevestigd op Koningin Julianaplein 10 te Den Haag.

Groepsverhoudingen

HTM Beheer B.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de groep HTM Personenvervoer N.V. te Den Haag. HTM Beheer B.V. is voor 100% aandeelhouder van HTM Personenvervoer N.V.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening van de onderneming maakt deel uit van de statutaire jaarrekening van de onderneming en is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaand boekjaar ongewijzigd.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Bij de waardering van activa en passiva is uitgegaan van de veronderstelling dat het geheel van de werkzaamheden van de rechtspersoon waaraan die activa en passiva dienstbaar zijn, wordt voortgezet.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van HTM Personenvervoer N.V. zich verschillende oordelen en worden schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en
6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen
in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

**Verslag Raad van
Commissarissen****Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Op de balans van HTM Personenvervoer N.V. zijn vorderingen op de concessieverlener Metropoolregio Rotterdam Den Haag opgenomen. Vorderingen uit hoofde van exploitatiebijdragen of te declareren termijnen voor uitgevoerde projecten worden initieel opgenomen voordat deze definitief beschikt zijn. Hierdoor kan het zijn dat de definitieve vordering nog wijzigt. De opgenomen vordering is een beste inschatting op basis van de per heden beschikbare informatie.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, bijvoorbeeld financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van HTM Personenvervoer N.V. samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HTM Personenvervoer N.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

Naam	Aandeel in het geplaatste kapitaal%	Statutaire zetel
HTM Railvoertuigen B.V.	100,00	Den Haag
HTM Buzz B.V.	100,00	Den Haag
HTM Commercial Actions B.V.	100,00	Den Haag
• HTM Specials B.V.	100,00	Den Haag
• Vreugdetours B.V.	100,00	Den Haag

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en- verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Schattingswijzigingen

HTM is in overleg met de Belastingdienst over de belastingpositie zoals weergegeven in noot 20 van de toelichting op de jaarrekening. De gevolgen van de gewijzigde bepaling van de fiscale winst is verwerkt in de jaarrekening 2018 als een schattingswijziging. Het negatieve resultaat door de schattingswijziging op het resultaat over 2018 is € 0,2 miljoen, bestaande uit een vrijval van de belastingschuld van € 1,9 miljoen en een afname van de samenhangende vordering op MRDH van € 2,4 miljoen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat het actief gereed is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Op terreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de materiële vaste activa is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het actief.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderversverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderversverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderversverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderversverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderversverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderversverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardeverminderversverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen.

Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief of als financiële verplichting.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en- verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en- verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd zoals beschreven in de grondslag van het betreffende instrument.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstreckte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Financiële vaste activa**Deelnemingen met invloed van betekenis**

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaardemethode. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Indien en voor zover HTM Personenvervoer N.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel feitelijke verplichting heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Bijzondere waardeverminderingen financiële vaste activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering overwogen.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden op het niveau van specifieke activa in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Saldering in de balans

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Overige financiële vaste activa

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofdstuk Financiële instrumenten.

Vervreemding van de vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Voorraden

Voorraden, materialen en onderdelen worden gewaardeerd tegen de gemiddelde verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

De voorraden worden grotendeels ingezet voor de duurzame instandhouding van de materiële vaste activa. Gezien de omloopsnelheid worden deze activa gepresenteerd onder de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen, vermeerderd met toegerekende winsten. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoond worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Onderhanden projecten worden gesaldeerd en gespecificeerd opgenomen in de toelichting. De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, vermeerderd met de aan het uitgevoerde werk toe te rekenen kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT) en verminderd met de op balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De projectopbrengsten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties die is of zal worden ontvangen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project. De op de onderhanden projecten betrekking hebbende gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op de onderhanden projecten en gesaldeerd met het onderhanden werk opgenomen op de balans.

Het resultaat van een aanneemcontract kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Het resultaat van een regiecontract kan betrouwbaar worden ingeschat als het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte uitgaven.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de voorraden (onderhanden werk of vooruitbetalingen)/overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwerking van de projectkosten in de winst-en-verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere, niet gerelateerde projecten.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Onderhanden projecten in opdracht van Metropoolregio Rotterdam Den Haag betreffen met name verbreding, aanleg en levensduurverlengend onderhoud van infrastructuur. Het saldo onderhanden projecten zijn de in uitvoering zijnde werken en opdrachten van derden tot constructie van een actief, waarvan op balansdatum nog geen oplevering plaats heeft gevonden. De projecten omvatten hoofdzakelijk realisatie, beheer en onderhoud van (rail)infrastructuur in opdracht van HTM Railinfra B.V., Metropoolregio Rotterdam Den Haag en gemeente Den Haag.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden, tenzij deze in aanmerking komen voor verrekening. In die gevallen vindt saldering plaats. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Inkoop van eigen aandelen wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor belastingen.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Een voorziening voor verlieslatende contracten is gevormd voor het negatieve verschil tussen de waarden van de door de onderneming uit hoofde van een tweetal contracten na balansdatum te ontvangen prestatie van derden en de door hem na balansdatum te verrichten contraprestatie. De voorziening is bepaald op basis van de verwachte en onvermijdbare kosten die ten minste gemaakt moeten worden om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

De aflossingsverplichtingen van de langlopende schulden voor het komend jaar worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Financiële leasing

HTM Personenvervoer N.V. kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele leasing

Als HTM Personenvervoer N.V. optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Grondslagen voor resultaatbepaling

Bedrijfsopbrengsten

Concessie rail

De railconcessie 2016-2026 is in 2016 onderhands gegund aan HTM Personenvervoer N.V. voor een concessie periode van 10 jaar. Hiermee continueert HTM de activiteiten op het gebied van openbaar vervoer rail in de regio Haaglanden. Deze concessie bestaat uit:

- a. Exploitatie Rail: HTM Personenvervoer N.V. betaalt een concessieprijs aan MRDH om de rail exploitatie in de regio Haaglanden te mogen uitvoeren.
- b. Sociale veiligheid: HTM Personenvervoer N.V. ontvangt hiervoor jaarlijks een maximale subsidie van MRDH. HTM Personenvervoer N.V. voert hiervoor de activiteiten uit die in het jaarplan Sociale veiligheid zijn opgenomen.
- c. Assets (railinfrastructuur, railvoertuigen en overige strategische assets): HTM personenvervoer N.V. ontvangt jaarlijks een subsidie van MRDH op basis van de werkelijk gemaakte kosten voor het beheren en onderhouden van de railinfrastructuur, railvoertuigen en overige strategische assets, alsmede voor de kapitaallasten van de railvoertuigen, de railinfrastructuur en de overige strategische assets.

HTM ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse subsidie op basis van bevoorschotting voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking afgegeven door MRDH. Afhankelijk van het karakter van de vooruitontvangen bedragen worden deze gepresenteerd onder de langlopende schulden of overlopende passiva. De vaststelling van de definitieve omvang van de subsidie vindt plaats in latere boekjaren en kan afwijken van de bevoorschotting zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking. De subsidie wordt verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. De jaarlijkse overeengekomen subsidie kan nog worden aangepast op basis van:

- Indexering
- Meer- minderwerk
- Overeengekomen aanvullende afspraken
- Rituitval
- Bonus/malus

Tot en met 2016 zijn de subsidies voor de railconcessie definitief beschikbaar. De subsidies over het jaar 2017 en 2018 zijn nog niet definitief beschikbaar. Voor het jaar 2017 is het verzoek tot subsidievaststelling inclusief de bijbehorende verantwoordingen reeds ingediend bij MRDH.

Concessie bus

De concessie voor de exploitatie van busvervoer heeft een looptijd van 7 jaar en eindigt op 8 december 2019. Op 11 april 2018 is de concessie bus Haaglanden stad 2019 - 2034 aan HTM Personenvervoer N.V. onderhands gegund. Deze nieuwe concessie heeft een looptijd van 15 jaar.

HTM Buzz B.V. voert momenteel de huidige busconcessie uit, bestaande uit de exploitatie van het openbaar vervoer per bus in de regio Haaglanden stad, inclusief sociale veiligheid. HTM Buzz B.V. ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatiebijdrage voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking, afgegeven door Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In verband met deze concessie zijn de bussen, na een korte leaseperiode, per 1 januari 2014 overgedragen aan HTM Buzz B.V. tegen boekwaarde. De activa zijn aan het einde van de concessieperiode nog niet aan het einde van hun economische levensduur en worden conform huidige planning ook in de volgende concessie ingezet. Voor het uitvoeren van de exploitatie wordt het pand aan de Telexstraat ter beschikking gesteld aan HTM Buzz B.V. door MRDH (budgettair neutraal waarbij de huurkosten gelijk zijn aan de bijdrage van MRDH). HTM Buzz B.V. ontvangt de jaarlijkse exploitatiebijdrage op basis van bevoorschotting. De exploitatiebijdrage wordt ten gunste van de winst- en verliesrekening van het jaar gebracht waarin de exploitatie heeft plaatsgevonden. Afhankelijk van het karakter van het vooruitontvangen bedrag wordt het gepresenteerd onder de langlopende schulden of overlopende passiva.

De vaststelling van de definitieve omvang van de exploitatiebijdrage vindt plaats in de latere boekjaren en kan afwijken van de bevoorschotting zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking. De opbrengsten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

De jaarlijkse overeengekomen exploitatiebijdragen kunnen nog worden aangepast op basis van:

- Indexeringen
- Meer- minderwerk
- Overeengekomen aanvullende afspraken
- Rituitval
- Werkelijke reizigersopbrengsten
- Bonus/malus

Tot en met 2016 zijn de subsidies voor de busconcessie definitief beschikt. De subsidies over het jaar 2017 en 2018 zijn nog niet definitief beschikt. Voor het jaar 2017 is het verzoek tot subsidievaststelling inclusief de bijbehorende verantwoordingen reeds ingediend bij MRDH.

Opbrengsten personenvervoer**Vervoerbewijzen/OV-chipkaart**

Met uitzondering van de wagenverkoop en enige bijzondere kaartsoorten zijn alle reisproducten bij HTM Personenvervoer N.V. 'verchipt'. De opbrengsten van het reisproduct 'saldoreizen' is vrijwel direct beschikbaar. Bij de abonnementsvormen is nog steeds sprake van een verdelingsvraagstuk. Een verdeling die voor de landelijk geldende abonnementsvormen door TLS of CVS (commissie verdeling sterabonnements) wordt uitgevoerd en voor de regionaal geldende abonnementen door de WVR (werkgroep verdeling regioabonnements).

De werkzaamheden voor deze verdeling vergen een doorlooptijd van enige maanden zodat voor het laatste kwartaal van 2018 een inschatting van de opbrengsten uit abonnementen gemaakt wordt. Een inschatting die gemaakt wordt aan de hand van een aantal kenmerkende indicatoren waaronder de eigen abonnementverkoop en verdeelsleutels van voorgaande verdelingen. De opbrengsten uit jaarabonnements worden overeenkomstig het 'matching principe' toegedeeld aan het jaar waarin de feitelijke vervoerprestatie wordt geleverd.

OV-Studentenkaart

De opbrengsten in enig boekjaar van de OV-Studentenkaart zijn gebaseerd op de voorlopige vergoeding zoals deze aan het begin van het boekjaar door Vereniging Stedelijk Vervoer (VSV) wordt uitgekeerd én de afrekening op basis van de definitieve vergoeding van het voorafgaande jaar.

Besloten vervoer

Opbrengsten vanuit het verzorgen van besloten vervoer worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten vanuit het verzorgen van besloten vervoer worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bevatten onder meer de ontvangen bijdragen van Metropoolregio Rotterdam Den Haag, gemeente Den Haag en HTM Railinfra B.V. voor de in opdracht van die partijen uitgevoerde infrastructurele werken. Voor de verwerking van projectopbrengsten en kosten wordt verwezen naar de grondslag onderhanden projecten. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de ten behoeve van de bedrijfsopbrengsten gemaakte kosten, voor zover deze kosten door derden in rekening zijn gebracht en niet zijn aan te merken als kosten van grond- en hulpstoffen.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over de periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele marktrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties weer, de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Financiële baten en lasten

Financiële lasten en baten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Activeren van rentelasten

Rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke hoeveelheid tijd vergt om het actief bruikbaar te maken. De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over de voor de vervaardiging opgenomen leningen en op basis van de gewogen rentevoet van leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

Belasting

Per 1 januari 2016 zijn de OV activiteiten van HTM Personenvervoer N.V., HTM Railvoertuigen B.V. en HTM Buzz B.V. belast voor de Vpb. De commerciële activiteiten binnen HTM Commercial Actions B.V. waren reeds belastingplichtig. In 2016 is een fiscale eenheid voor de Vpb aangevraagd en toegekend waarin alle vennootschappen, geconsolideerd binnen HTM Personenvervoer N.V., zijn opgenomen.

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie.

Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. HTM Personenvervoer N.V. is met de dochtermaatschappijen overeengekomen dat zij de gehele belastinglast draagt van de groep (RJ 272.803).

HTM Personenvervoer N.V. en de Belastingdienst zijn bij het opmaken van de jaarrekening 2018 nog in overleg over de fiscale uitgangspunten van de openingsbalans per 1 januari 2016. Dit overleg heeft voor de jaarrekening 2018 geresulteerd in een schattingswijziging (RJ 145.201). Deze schattingswijziging heeft betrekking op de Vpb grondslag voor de activiteiten rail- en busconcessie in de boekjaren 2016 en 2017. Het fiscale resultaat voor de rail- en busconcessie is bepaald op basis van de salarissen en sociale lasten die toerekenbaar zijn aan de rail- en busconcessie, met uitzondering van personeelsleden van de technische afdelingen. Het effect van de schattingswijziging is verwerkt in hetzelfde onderdeel van de winst-en-verliesrekening als waarin de oorspronkelijke schatting is verwerkt (RJ 145.303). Het effect komt tot uiting in de toelichting op de jaarrekening.

Reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en
6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen
in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

**Verslag Raad van
Commissarissen****Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017

Activa

Vaste activa

1. Materiële vaste activa	31-12-2018	31-12-2017
Gebouwen incl. installaties	7.020.385	7.649.839
Rijdend materieel	377.026.951	390.662.049
Bedrijfsauto's	476.323	757.526
Machines en inventaris	10.277.554	3.986.973
Werken in uitvoering	28.445.491	18.883.806
	423.246.704	421.940.192

	Gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfs- auto's	Machines en inventaris	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018						
Aanschaffingswaarde	15.749.877	604.569.101	4.476.086	52.600.782	18.883.806	696.279.652
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-8.100.038	-213.907.052	-3.718.560	-48.613.809	-	-274.339.459
	7.649.839	390.662.049	757.526	3.986.973	18.883.806	421.940.193
Mutaties						
Investeringen	4.640	-	-	2.453	24.974.398	24.981.491
Desinvesteringen	-1.097.549	-2.187.788	-	-7.845.042	-	-11.130.379
Afschrijving desinvesteringen	1.097.549	2.187.788	-	7.845.042	-	11.130.379
Afschrijvingen	-816.854	-19.553.779	-281.203	-2.931.157	-	-23.582.993
Herclassificaties/overboeking	182.760	5.985.363	-	9.244.590	-15.412.713	-
Afstoting	-	-66.682	-	-25.305	-	-91.987
	-629.454	-13.635.098	-281.203	6.290.581	9.561.685	1.306.511
Aanschaffingswaarde	14.839.728	608.366.676	4.476.086	54.002.783	28.445.491	710.130.764
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-7.819.343	-231.339.725	-3.999.763	-43.725.229	-	-286.884.060
Boekwaarde per 31 december 2018	7.020.385	377.026.951	476.323	10.277.554	28.445.491	423.246.704

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Het rijdend materieel dient als onderpand voor financiering door Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

HTM Personenvervoer N.V. is in 2017 een investeringsverplichting aangegaan voor de aanschaf voor 10 railvoertuigen. In 2018 heeft hier een aanvulling op plaatsgevonden. De omvang van deze verplichting bedraagt €31,9 miljoen. Hiervan is reeds €9,0 miljoen betaald. De resterende verplichting bedraagt €22,9 miljoen (2017: € 21,4 miljoen).

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Gebouwen incl. installaties 10 - 50 jaar
- Rijdend materieel 8 - 30 jaar
- Bedrijfsauto's 4 - 7 jaar
- Machines en inventaris 3 - 15 jaar
- Werken in uitvoering

Op terreinen en werken in uitvoering wordt niet afgeschreven.

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

2. Financiële vaste activa	31-12-2018	31-12-2017
Langlopende vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	15.147.164	11.965.583
Vorderingen op Coöperatie openbaar vervoer U.A.	566.893	540.195
Haagse Shuttle B.V. te Den Haag (50%)	45.000	-
	15.759.057	12.505.778

In de financiële vaste activa is een vordering op de opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag opgenomen. Deze vordering heeft betrekking op meerjarenonderhoud en wordt vergoed gedurende de resterende levensduur van de betreffende railvoertuigen.

Haagse Shuttle B.V. (50%)

Haagse Shuttle B.V. te Den Haag (50%)	45.000	-
---------------------------------------	--------	---

Op 17 december 2018 is Haagse Shuttle B.V. opgericht. HTM Personenvervoer N.V. houdt hierin 50% van het aandelenkapitaal. Er is geen sprake van overheersende zeggenschap.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Vlottende activa

3. Voorraden

De post voorraden bestaat met name uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:

	31-12-2018	31-12-2017
Rail	9.493.299	9.082.623
Bus	601.047	606.046
Infra	3.540.148	3.333.091
Fysieke OV-chipkaart	28.332	41.594
Bedrijfskleding	-	107.400
	13.662.826	13.170.754
Voorziening incurante voorraad	-484.583	-532.740
	13.178.243	12.638.014
Voorziening incurante voorraad		
Stand per 1 januari	-532.740	-890.000
Dotatie	-136.148	-
Ottrekking	184.305	322.670
Vrijval	-	34.590
Stand per 31 december	-484.583	-532.740

In het boekjaar heeft een dotatie aan de voorziening voor incurante voorraad plaatsgevonden ten bedrage van € 136.148. Deze dotatie heeft specifiek betrekking op de voorraad onderdelen voor GTL-Voertuigen. Bij de dotatie is rekening gehouden met de resterende levensduur van deze voertuigen.

	31-12-2018	31-12-2017
4. Onderhanden projecten		
Gerealiseerde projectkosten	9.214.129	26.282.715
Toegerekende winst	462.937	1.640.906
Gedeclareerde termijnen	-6.705.742	-21.199.998
Totaal onderhanden projecten	2.971.324	6.723.623

Projecten met per saldo een debetstand

Gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst en gedeclareerde termijnen	2.971.324	6.723.623
--	-----------	-----------

Het saldo van de onderhanden projecten ultimo 2018 bestaat voor € 3.104k (2017: € 5.072k) uit projecten met een positief saldo en voor € 6.076k (2017: € 11.796k) uit projecten met een negatief saldo.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

De in het boekjaar in de winst- en verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen € 17.647k (2017: € 20.236k).

5. Vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	5.061.245	4.491.518
Vordering op verbonden partijen	17.147.332	-
Vorderingen op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	13.777.453	8.751.978
Vennootschapsbelasting	2.053.525	-
Vordering op HTM Beheer B.V.	-	15.000.000
Consignatieverstrekking personeel	99.046	675.571
Overige vorderingen en overlopende activa	6.367.418	4.755.991
	44.506.019	33.675.058

De reële waarde van de vordering benadert de boekwaarde.

Met uitzondering van de consignatieverstrekking personeel hebben de vorderingen een resterende looptijd < 1 jaar.

In de vorderingen op verbonden partijen zijn een tweetal kortlopende leningen opgenomen. Aan HTM Railinfra B.V. is een lening verstrekt ten bedrage van €17 miljoen. Aan de Haagse Shuttle B.V. is een lening verstrekt ten bedrage van €121.000. Beide bedragen worden in 2019 ontvangen.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is opgenomen een vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag in verband met de exploitatie en investeringssubsidies. Jaarlijks bestaat een deel van de overheidsbijdragen lijndienstvervoer uit onderbouwde inschattingen.

Debiteuren	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	5.073.544	4.518.545
Voorziening dubieuze debiteuren	-12.299	-27.027
	5.061.245	4.491.518

6. Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Banken	62.782.870	58.808.422
Kas	216.561	79.319
	62.999.431	58.887.741

Een bedrag ad € 83.412 (2017: € 83.412) staat niet ter vrije beschikking.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Passiva

7. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op pagina 73 van dit rapport.

8. Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
Personele voorzieningen	3.259.205	1.952.574
Overige voorzieningen	1.885.193	2.064.683
	5.144.398	4.017.257
Waarvan:		
Looptijd < 1 jaar	2.805.109	937.728
Looptijd > 1 jaar	2.339.289	3.079.529

	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari	1.952.574	2.064.683	4.017.257
Dotatie	2.695.470	1.237.443	3.932.913
Onttrekking	-1.388.839	-1.416.933	-2.805.772
Stand per 31 december 2017	3.259.205	1.885.193	5.144.398

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen :

Jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. Circa € 257.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 1.559.000 langer dan 1 jaar.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

WAO/IP/WW

De voorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van gemaakte afspraken en is grotendeels kortlopend. Circa € 227.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 80.000 langer dan 1 jaar.

De voorziening voor de kosten van wachtgeld bestaat uit de kosten van wachtgelduitkeringen aan werknemers die bij de reorganisatie boventallig zijn geworden.

Langdurig zieken

De voorziening heeft betrekking op de verwachte salariskosten van medewerkers die naar verwachting niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Circa € 410.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 118.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

CAO en Klantenbarometer

De voorziening heeft voor € 311.000 betrekking op een voorziening uit hoofde van de bonus klantenbarometer, voor € 297.000 uit een voorziening voor de nabetaling uit hoofde van de CAO 2017-2018. De volledige voorziening ten bedrage van € 608.000 is kortlopend.

Overige voorzieningen	31-12-2018	3-12-2017
Schade	1.231.193	1.644.683
Verlieslatend contract	654.000	420.000
	1.885.193	2.064.683

Schade

De voorziening heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen en is grotendeels kortlopend. Circa € 798.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 434.000 langer dan 1 jaar.

De voorziening schade heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen. De voorziening schade wordt gevormd door een raming op te stellen van de verwachte economische gevolgen van schadeclaims, waaruit naar verwachting verplichtingen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel. Het moment van dotatie aan de voorziening schade is het moment dat een ongeval zich heeft voorgedaan en een betrouwbare schatting beschikbaar is.

Voorziening verlieslatende contracten

De voorziening ten bedrage van € 654.000 heeft betrekking op verlieslatende contracten en is geheel kortlopend.

Onder de voorzieningen zijn twee voorzieningen voor verlieslatende contracten gevormd voor het negatieve verschil tussen de waarden van de door de onderneming te ontvangen prestatie van derden en de door de onderneming na balansdatum te verrichten contraprestatie. De voorzieningen zijn bepaald op basis van de verwachte en onvermijdbare kosten die ten minste gemaakt moeten worden om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

9. Langlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
Schulden aan kredietinstellingen		
Kredietinstellingen	369.600.000	388.300.000

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

Kredietinstellingen	2017	2017
Stand per 1 januari	407.000.000	401.000.000
Opgenomen gelden	-	407.000.000
Aflossing	-18.700.000	-401.000.000
Stand per 31 december	388.300.000	407.000.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-18.700.000	-18.700.000
Langlopend deel per 31 december 2017	369.600.000	388.300.000

Financiering Metropoolregio Rotterdam Den Haag

De resterende looptijd van deze leningen varieert van 4 tot 29 jaar. De rente over deze leningen is vast en varieert tussen de 0,7% en 2,2%. Het rijdend railmaterieel dient als zekerheid voor deze leningen. Jaarlijks dient €18,7 miljoen afgelost te worden.

Kredietinstellingen	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar rentepercentage		
0 tot 1%	10.833.333	13.000.000
1 tot 2%	193.800.000	204.000.000
2 tot 3%	183.666.667	190.000.000
	388.300.000	407.000.000
Looptijd van de leningen		
1 - 5 jaar	91.333.333	93.500.000
5 - 30 jaar	278.266.667	294.800.000
	369.600.000	388.300.000

10. Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	26.561.398	7.920.618
transporteren	26.561.398	7.920.618

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

	31-12-2018	31-12-2017
Transport	26.561.398	7.920.618
Kortlopend deel langlopende schulden	18.700.000	18.700.000
OV-studentenkaarten	15.565.399	1.061.728
Schulden aan Metropoolregio Rotterdam Den Haag	1.937.954	5.000.000
Schulden aan verbonden partij, HTM Railinfra B.V.	-	3.788.649
Vennootschapsbelasting	-	913.481
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	2.014.643	184.554
Verlof aanspraken	7.569.741	6.754.560
Kwaliteitsfonds	2.731.256	1.006.180
Overlopende passiva	21.339.253	15.599.651
	96.419.644	60.929.421

Onder het kortlopend deel van de langlopende schulden is het gedeelte van de financiering van de voertuigen van HTM Railvoertuigen B.V. opgenomen dat binnen een jaar afgelost dient te worden.

De financiering is verstrekt door de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De looptijd van een financiering varieert tussen de 4 en 29 jaar.

Met de concessieverlener is afgesproken dat het positieve verschil tussen de genormeerde reizigersopbrengsten en de gerealiseerde reizigersopbrengsten wordt gedoteerd aan een kwaliteitsfonds. Dit kwaliteitsfonds zal worden aangewend voor de aanschaf van 10 extra railvoertuigen.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële instrumenten

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Rente- en kasstroomrisico

Voor schulden met variabele renteaftspraken loopt HTM Personenvervoer N.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt HTM Personenvervoer N.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

HTM Personenvervoer N.V. loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De omvangrijkste vorderingen binnen de financiële vaste activa en overige vorderingen zijn aanwezig op de opdrachtgever en verbonden partijen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend. De handelsvorderingen bestaan uit een groot aantal kleinere vorderingen op een omvangrijk aantal debiteuren. De impact bij eventuele oninbaarheid is hierdoor beperkt. Bij eventuele wanbetaling wordt een externe partij ingeschakeld. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Banken waarmee derivaten worden afgesloten hebben tenminste een A-Rating.

Liquiditeitsrisico

HTM Personenvervoer N.V. bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft.

HTM Personenvervoer N.V. maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Concessies

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail. De concessie is in 2016 onderhands gegund en heeft een looptijd tot medio december 2026. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt op 8 december 2019.

Op 11 april 2018 is het nieuwe busconcessiecontract aan HTM Personenvervoer N.V. gegund. Dit contract gaat in op 9 december 2019 en heeft een looptijd van 15 jaar.

Investeringsverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. is in 2017 een investeringsverplichting aangegaan voor de aanschaf voor 10 railvoertuigen. In 2018 heeft hier een aanvulling op plaatsgevonden. De omvang van deze verplichting bedraagt €31,9 miljoen. Hiervan is reeds €9,0 miljoen betaald. De resterende verplichting bedraagt €22,9 miljoen (2017: € 21,4 miljoen).

Lening-, kredietfaciliteiten, bankgaranties en borgstellingen

ING Bank heeft een rekening-courantkrediet verstrekt. De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING Bank bedraagt per 31 december 2018 € 10 miljoen (2017: € 10 miljoen). De rente bedraagt een maands Euribor met een opslag. In 2018 is geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. is langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van operationele leasing. De operationele leasekosten worden lineair over de leaseperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

Niet langer dan 1 jaar:	€ 0,8 miljoen
Tussen 1 en 5 jaar:	€ 1,2 miljoen
Langer dan 5 jaar:	€ 0

Het bedrag van leasebetalingen dat is verwerkt als last in 2018 bedraagt € 1.020.084 (2017: € 1.003.698).

Huurovereenkomsten

HTM Personenvervoer N.V. is langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan voor de huur van onroerende goederen. De huurkosten worden lineair over de huurperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd.

Niet langer dan 1 jaar:	€ 1,2 miljoen
Tussen 1 en 5 jaar:	€ 3,7 miljoen
Langer dan 5 jaar:	€ 0,3 miljoen

Het bedrag van huurbetalingen dat is verwerkt als last in 2018 bedraagt € 1.198.532 (2017: €1.254.245).

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra B.V. en HTM Personenvervoer N.V. is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst verricht HTM Personenvervoer N.V. juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra B.V..

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst tussen de vennootschap en HTM Railinfra B.V. verleent HTM Railinfra B.V. aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer N.V. een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra B.V. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra B.V. in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Aansprakelijkstelling

HTM Personenvervoer N.V. heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de verliezen in HTM Buzz B.V. en HTM Railvoertuigen B.V. conform artikel 2:403 lid 1 sub f BW.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en
6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen
in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

**Verslag Raad van
Commissarissen****Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Fiscale eenheid

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met HTM Railvoertuigen B.V. en HTM Buzz B.V. een fiscale eenheid voor de heffing van de vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochterondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. De gehele last wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen

Omdat HTM Personenvervoer N.V. de gehele belastinglast draagt, worden alle (latente) belastingen opgenomen op het niveau van de onderneming.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018

Bedrijfsopbrengsten

11. Netto-omzet	2018	2017
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	138.845.177	146.358.909
Personenvervoer	111.338.335	108.224.549
Boetes (exclusief deel ritprijs)	754.500	868.850
Levering gas en rijklaarmaken bussen	1.488.885	2.118.810
	252.426.897	257.571.118
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer		
Railvervoer	109.320.334	117.827.557
Busvervoer	29.524.843	28.531.352
	138.845.177	146.358.909
Personenvervoer		
Plaatsbewijzen / OV-chipkaart	82.650.305	80.499.015
Studentenkaart	17.580.914	16.882.139
Besloten vervoer	11.107.116	10.843.395
	111.338.335	108.224.549

Concessie

De vennootschap heeft twee openbaar vervoer concessies, te weten de railconcessie en de busconcessie. De railconcessie vormt de belangrijkste activiteit van de vennootschap. De concessie voor de exploitatie van rail heeft een looptijd van 10 jaar en eindigt op 9 december 2026. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt op 8 december 2019.

Tot en met 2016 zijn de subsidies voor de railconcessie definitief beschikt. Het jaar 2017 en 2018 zijn nog niet definitief beschikt. Voor het jaar 2017 zal het verzoek tot subsidievaststelling voor de railconcessie inclusief de bijbehorende verantwoordingen op korte termijn worden ingediend. Voor de busconcessie is het verzoek tot subsidievaststelling 2017 reeds ingediend bij MRDH.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

12. Werk in uitvoering	2018	2017
Project opbrengsten	18.824.996	20.789.454
Mutatie onderhanden projecten	-1.177.968	-553.615
	17.647.028	20.235.839

Opbrengsten gereed projecten betreft opbrengsten die gerealiseerd worden op (meerjarige) projecten.

13. Overige opbrengsten	2018	2017
Werk voor derden	5.474.627	5.317.794
Mutatie geactiveerde eigen productie	5.172.133	6.221.931
Verhuur stallingsruimte	1.577	1.560
A-kaarten	2.183.379	2.077.168
Overige baten	456.825	308.454
	13.288.541	13.926.907

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 2,9% gedaald. Alle opbrengsten zijn in Nederland gerealiseerd.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Bedrijfslasten

14. Kosten materialen en reserve onderdelen	2018	2017
Materiaalverbruik	7.174.880	7.107.981

15. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2018	2017
Energieverbruik	9.463.668	8.992.252
Onderhoud en reparatie	31.348.691	32.002.812
Huur roerende en onroerende goederen	21.726.635	25.878.226
Kosten projecten	16.590.753	19.012.117
Overige externe kosten	5.896.739	9.668.210
	85.026.486	95.553.617

16. Personeelskosten	2018	2017
Lonen en salarissen	87.884.425	85.459.556
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	6.337.254	6.057.830
Pensioenen en sociale lasten	20.672.275	18.949.068
Mutatie verlofgoeden	1.179.951	1.139.482
Overige personeelskosten	6.546.944	5.601.023
	122.620.849	117.206.959
Kosten gehuurd personeel	20.966.128	21.972.087
	143.586.977	139.179.046

Bedrijfstak pensioenfondsen

HTM Personenvervoer N.V. en HTM Buzz B.V. zijn voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2018 was 97,0% (2017: 104,4%). HTM Personenvervoer N.V. en HTM Buzz B.V. hebben in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

HTM Specials B.V. en Vreugdetours B.V. zijn voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Beroepsvervoer. De dekkingsgraad van dit pensioenfonds per eind december 2018 was 100,4% (2017: 107,3%).

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Gemiddeld aantal fte's	2018	2017
- Gemiddeld aantal FTE gedurende het verslagjaar	1.769	1.766
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Bus	318	308
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Rail	1.351	1.355
- Waarvan werkzaam in het besloten vervoer	100	103

Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa	2018	2017
Gebouwen incl. installaties	816.854	858.119
Rijdend materieel	19.553.779	19.908.243
Bedrijfsauto's	281.203	332.116
Machines en inventaris	2.931.157	2.919.248
	23.582.993	24.017.726
Afstoting materiële vaste activa	91.987	1.114
	23.674.980	24.018.840

18. Overige bedrijfskosten	2018	2017
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.765.276	1.672.638
Overige	12.785.447	10.186.284
	14.550.723	11.858.922

Accountantshonoraria

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2018	2017
Onderzoek van de jaarrekening	418.222	271.565
Andere controleopdrachten	109.613	49.613
Andere niet-controlediensten	17.000	-
	544.835	321.178

De toegenomen accountantshonoraria in 2018 betreffen additionele kosten over 2017 voor de jaarrekeningcontrole en de subsidiecontroles die gerelateerd zijn aan de nieuwe railconcessie en nog niet waren opgenomen in voorgaand jaar.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

19. Financiële baten en lasten	2018	2017
Rentebaten	28.965	77.003
Rentelasten	-7.308.241	-7.205.707
	-7.279.276	-7.128.704

20. Vennootschapsbelasting

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met HTM Railvoertuigen B.V., HTM Buzz B.V. en HTM Personenvervoer N.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De gehele last wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	2018	2017
Resultaat voor belastingen	2.069.144	6.886.754
Belastingen		
Vennootschapsbelasting	-451.086	-1.711.224
Schattingswijziging voorgaande jaren	1.930.479	-
	1.479.393	-1.711.224

De belastinglast over 2016 en 2017 was € 3.555.979. Op basis van de schattingswijziging wordt de Vpb last in 2016 en 2017 € 1.625.500. Als gevolg van deze schattingswijziging ontstaat er in jaarrekening 2018 een Vpb bate over de jaren 2016 en 2017 van in totaal € 1.930.479.

De belastingbate in de winst-en-verliesrekening over 2018 bedraagt € 1.479.393, oftewel 71% van het resultaat vóór belastingen (2017: 25%). De belastingdruk in 2018 wijkt af als gevolg van de schattingswijziging en de gewijzigde afspraken met de Belastingdienst over de fiscale winstbepaling van HTM Personenvervoer N.V.

Per 1 januari 2016 zijn de OV activiteiten van HTM Personenvervoer N.V., HTM Railvoertuigen B.V. en HTM Buzz B.V. belast voor de Vpb. De commerciële activiteiten binnen HTM Commercial Actions B.V. waren reeds belastingplichtig. In 2016 is een fiscale eenheid voor de Vpb aangevraagd en toegekend waarin alle vennootschappen, geconsolideerd binnen HTM Personenvervoer N.V., zijn opgenomen.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief. De vennootschapsbelastinglast wordt vergoed door Metropoolregio Rotterdam Den Haag voor zover dit betrekking heeft op de railactiviteiten.

Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. HTM Personenvervoer N.V. is met de dochtermaatschappijen overeengekomen dat zij de gehele belastinglast draagt van de groep (RJ 272.803).

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

HTM Personenvervoer N.V. en de Belastingdienst zijn bij het opmaken van de jaarrekening 2018 nog in overleg over de fiscale uitgangspunten van de openingsbalans per 1 januari 2016. Dit overleg heeft voor de jaarrekening 2018 geresulteerd in een schattingswijziging (RJ 145.201). Deze schattingswijziging heeft betrekking op de Vpb grondslag voor de activiteiten rail- en busconcessie in de boekjaren 2016 en 2017. Het fiscale resultaat voor de rail- en busconcessie is bepaald op basis van de salarissen en sociale lasten die toerekenbaar zijn aan de rail- en busconcessie, met uitzondering van personeelsleden van de technische afdelingen. Het effect van de schattingswijziging is verwerkt in hetzelfde onderdeel van de winst-en- verliesrekening als waarin de oorspronkelijke schatting is verwerkt (RJ 145.303). Het effect komt tot uiting in de toelichting op de jaarrekening.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij (gemeente Den Haag, HTM Beheer B.V. en Metropoolregio Rotterdam Den Haag als aandeelhouders van HTM Personenvervoer N.V.). De bestuurders, commissarissen en HTM Railinfra B.V. zijn eveneens verbonden partijen.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen HTM Personenvervoer N.V. en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met HTM Personenvervoer N.V. Dit betreffen onder meer de relaties tussen HTM Personenvervoer N.V. en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen onder punt 35 van de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Enkelvoudige jaarrekening 2018

Enkelvoudige balans per 31 december 2018 voor resultaatbestemming

ACTIVA		31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(21)	32.594.339	23.511.196
Financiële vaste activa	(22)	20.970.722	10.714.859
		53.565.061	34.226.055
Vlottende activa			
Vorraden	(23)	13.178.243	12.530.614
Onderhanden projecten	(24)	2.971.324	6.723.623
Vorderingen	(25)	51.750.961	36.126.121
Liquide middelen	(26)	48.263.840	46.175.388
		169.729.429	135.781.801

PASSIVA		31 december 2018	31 december 2017
Eigen vermogen			
	(27)		
Aandelenkapitaal		42.136.201	42.136.201
Overige reserves		45.811.998	45.811.998
Onverdeelde winst		3.548.537	5.175.530
		91.496.736	93.123.729
Voorzeningen			
	(28)	6.372.571	3.982.488
Kortlopende schulden	(29)	71.860.122	38.675.584
		169.729.429	135.781.801

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2018

		2018	2017
Netto-omzet	(30)	208.230.648	214.016.029
Werk in uitvoering	(31)	17.647.028	20.235.839
Overige opbrengsten	(32)	20.526.645	20.353.875
Som der bedrijfsopbrengsten		246.404.321	254.605.743
Kosten			
Kosten materialen en reserve onderdelen	(33)	7.019.680	6.972.563
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(34)	105.120.258	111.527.057
Personeelskosten	(35)	112.605.902	110.731.346
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(36)	4.427.436	6.440.190
Overige bedrijfskosten	(37)	13.585.476	12.384.575
		242.758.752	248.055.731
Bedrijfsresultaat		3.645.569	6.550.012
Financiële baten en lasten	(38)	196.717	506.119
Resultaat voor belastingen		3.842.286	7.056.131
Vennootschapsbelasting	(39)	1.479.393	-1.711.842
Resultaat deelnemingen	(40)	-1.773.142	-168.759
Resultaat na belastingen		3.548.537	5.175.530

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018

Activa

Vaste activa

21. Materiële vaste activa	31-12-2018	31-12-2017
Gebouwen incl. installaties	6.906.971	7.520.397
Rijdend materieel	6.320.489	1.182.553
Bedrijfsauto's	476.323	757.526
Machines en inventaris	10.263.238	3.933.810
Werken in uitvoering	8.627.318	10.116.909
	32.594.339	23.511.195

	Gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfsauto's	Machines en inventaris	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2018						
Aanschaffingswaarde	15.546.486	13.849.140	4.476.086	51.628.298	10.116.909	95.616.919
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-8.026.089	-12.666.587	-3.718.560	-47.694.487	-	-72.105.723
	7.520.397	1.182.553	757.526	3.933.811	10.116.909	23.511.196
Mutaties						
Investeringen	-	-	-	-	13.510.579	13.510.579
Desinvesteringen	-1.097.549	-2.187.788	-	-7.806.272	-	-11.091.609
Afschrijving desinvesteringen	1.097.549	2.187.788	-	7.826.303	-	11.111.640
Afschrijvingen	-796.186	-368.202	-281.203	-2.909.889	-	-4.355.480
Herclassificaties/overboeking	182.760	5.572.820	-	9.244.590	-15.000.170	-
Afstoting	-	-66.682	-	-25.305	-	-91.987
	-613.426	5.137.936	-281.203	6.329.427	-1.489.591	9.083.143
Aanschaffingswaarde	14.631.697	17.234.172	4.476.086	53.066.616	8.627.318	98.035.889
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-7.724.726	-10.913.683	-3.999.763	-42.803.378	-	-65.441.550
Boekwaarde per 31 december 2018	6.906.971	6.320.489	476.323	10.263.238	8.627.318	32.594.339

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

Gebouwen incl. installaties	10 - 50 jaar
Rijdend materieel	8 - 30 jaar
Bedrijfsauto's	4 - 7 jaar
Machines en inventaris	3 - 15 jaar
Werken in uitvoering	

Op terreinen en werken in uitvoering wordt niet afgeschreven.
In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

22. Financiële vaste activa	31-12-2018	31-12-2017
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	5.823.558	5.707.001
Langlopende vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	15.147.164	-
Leningen > 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz B.V.	-	5.007.858
	20.970.722	10.714.859

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	31-12-2018	31-12-2017
HTM Railvoertuigen B.V.	43.016	43.016
HTM Commercial Actions B.V.	5.780.542	5.663.985
	5.823.558	5.707.001

Verloopstaat deelnemingen	Stand per 1-12-2018	Aandeel in het resultaat	Stand per 31-12-2018
HTM Railvoertuigen B.V.	43.016	-	43.016
HTM Commercial Actions B.V.	5.663.985	116.557	5.780.542
	5.707.001	116.557	5.823.558

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Leningen > 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz B.V.	31-12-2018	31-12-2017
HTM Buzz B.V. te Den Haag (100%)	-	5.007.858

	2018	2017
HTM Buzz B.V.		
Stand per 1 januari	5.007.858	8.025.158
Aflossingen	3.017.300	3.017.300
	8.025.158	11.042.458
Aflossingen kortlopend deel	-3.017.300	-3.017.300
	5.007.858	8.025.158
Aflossingsverplichting komend jaar	-5.007.858	-3.017.300
Stand per 31 december	-	5.007.858

Tussen HTM Personenvervoer N.V. en HTM Buzz B.V. is een lineair aflosbare lening afgesloten met een looptijd tot einde concessie bus (december 2019) en een rentepercentage van 5%.

Per balansdatum is de opbouw naar looptijd:

	2017	2016
Aflossingsverplichting <1 jaar	5.007.858	3.017.300
Aflossingsverplichting 1-5 jaar	-	5.007.858
	5.007.858	8.025.158

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Vlottende activa

23. Voorraden	31-12-2018	31-12-2017
De post voorraden bestaat met name uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
Rail	9.493.299	9.082.623
Bus	601.047	606.046
Infra	3.540.148	3.333.091
Fysieke OV-chipkaart	28.332	41.594
Voorziening incurante voorraad	-484.583	-532.740
	13.178.243	12.530.614
Voorziening incurante voorraad		
Stand per 1 januari	-532.740	-890.000
Dotatie	-136.148	-
Onttrekking	184.305	322.670
Vrijval	-	34.590
Stand per 31 december	-484.583	-532.740

In het boekjaar heeft een dotatie aan de voorziening voor incurante voorraad plaatsgevonden ten bedrage van € 136.148. Deze dotatie heeft specifiek betrekking op de voorraad onderdelen voor GTL-Voertuigen. Bij de dotatie is rekening gehouden met de resterende levensduur van deze voertuigen.

24. Onderhanden projecten	31-12-2018	31-12-2017
Gerealiseerde projectkosten	9.214.129	26.282.715
Toegerekende winst	462.937	1.640.906
Gedeclareerde termijnen	-6.705.742	-21.199.998
Totaal onderhanden projecten	2.971.324	6.723.623

Het saldo van de onderhanden projecten ultimo 2018 bestaat voor € 3.104k (2017: € 5.072k) uit projecten met een positief saldo en voor € 6.076k (2017: € 11.796k) uit projecten met een negatief saldo.

De in het boekjaar in de winst- en verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen € 17.647k (2017: € 20.236k).

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

25. Vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	5.408.113	3.222.348
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.396.071	47.516
Vordering op verbonden partijen	17.026.332	-
Vorderingen op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	13.926.130	8.374.974
Vennootschapsbelasting	2.053.525	-
Omzetbelasting	911.438	3.304.697
Vordering op HTM Beheer B.V.	-	15.000.000
Consignatieverstreking personeel	99.046	392.738
Leningen < 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz B.V.	5.007.858	3.017.300
Overige vorderingen en overlopende activa	5.922.448	2.766.548
	51.750.961	36.126.121

De reële waarde van de vordering benadert de boekwaarde.

Met uitzondering van de consignatieverstreking personeel hebben de vorderingen een resterende looptijd < 1 jaar.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is opgenomen een vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag in verband met de exploitatie en investeringssubsidies. Jaarlijks bestaat een deel van de overheidsbijdragen lijndienstvervoer uit onderbouwde inschattingen. Voor de jaren 2016 (60 Avenio's), 2017 en 2018 zijn inschattingen opgenomen ten aanzien van een aantal dossiers waarover nog geen overeenstemming is bereikt met de opdrachtgever. Over de jaren 2016, 2017 en 2018 dient HTM Personenvervoer N.V. een aantal aanvullende verantwoordingen in te dienen.

Debiteuren	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	5.416.777	3.231.012
Voorziening dubieuze debiteuren	-8.664	-8.664
	5.408.113	3.222.348

26. Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Banken	48.049.134	46.101.849
Kas	214.706	73.539
	48.263.840	46.175.388

Een bedrag ad € 22.645 (2017: € 22.645) staat niet ter vrije beschikking.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Passiva

27. Eigen vermogen	Aandelen- kapitaal	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2018	42.136.201	45.811.998	5.175.530	93.123.729
Onverdeeld resultaat boekjaar	-	-	3.548.537	3.548.537
Betaalbaar gesteld dividend	-	-	-5.175.530	-5.175.530
Stand per 31 december 2018	42.136.201	45.811.998	3.548.537	91.496.736

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt per 31 december 2018 € 200.000.001 en is verdeeld in 200 miljoen gewone aandelen van elk nominaal groot € 1 én een preferent aandeel van € 1. Geplaatst zijn 42.136.200 gewone aandelen en 1 preferent aandeel.

Het preferente aandeel geeft de houder, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, voorrang bij de uitkering van dividend. Tevens kunnen enkele besluiten slechts bekrachtigd worden met instemming van de houder van het preferente aandeel.

Voorstel resultaatbestemming

De jaarrekening is opgesteld voor winstbestemming. De directie stelt voor om van de winst over 2018 ad € 3.548.537 beschikbaar te stellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

28. Voorzieningen	31-12-2018	31-12-2017
Personele voorzieningen	2.560.593	1.646.720
Overige voorzieningen	3.811.978	2.335.768
	6.372.571	3.982.488

Waarvan:

Looptijd < 1 jaar	4.415.520	1.208.813
Looptijd > 1 jaar	1.957.051	2.773.675

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari	1.646.720	2.335.769	3.982.489
Dotatie	2.286.569	2.473.142	4.759.711
Onttrekking	-1.372.696	-996.933	-2.369.629
Stand per 31 december 2018	2.560.593	3.811.978	6.372.571

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen :

Jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. Circa € 178.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 1.326.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

WAO/IP/WW

De voorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van gemaakte afspraken en is grotendeels kortlopend. Circa € 227.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 80.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

De voorziening voor de kosten van wachtgeld bestaat uit de kosten van wachtgelduitkeringen aan werknemers die bij de reorganisatie boventallig zijn geworden.

Langdurig zieken

De voorziening heeft betrekking op de verwachte salariskosten van medewerkers die naar verwachting niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Circa € 130.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 118.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

CAO en Klantenbarometer

De voorziening heeft voor € 311.000 betrekking op een voorziening uit hoofde van de bonus klantenbarometer, voor € 192.000 uit een voorziening voor de nabetaling uit hoofde van de CAO 2017-2018. De volledige voorziening ten bedrage van € 503.000 is kortlopend.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Overige voorzieningen	31-12-2018	31-12-2017
Schade	1.231.193	1.644.683
Voorziening deelnemingen	2.580.785	691.085
	3.811.978	2.335.768

Schade

De voorziening heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen en is grotendeels kortlopend. Circa € 798.000 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, €434.000 een looptijd langer dan 1 jaar.

De voorziening schade heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen. De voorziening schade wordt gevormd door een raming op te stellen van de verwachte economische gevolgen van schadeclaims, waaruit naar verwachting verplichtingen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel. Het moment van dotatie aan de voorziening schade is het moment dat een ongeval zich heeft voorgedaan en een betrouwbare schatting beschikbaar is.

Voorziening verlieslatende contracten

De voorziening ten bedrage van €2.580.785 heeft betrekking op verlieslatende contracten en is geheel kortlopend.

Onder de voorzieningen zijn twee voorzieningen voor verlieslatende contracten gevormd voor het negatieve verschil tussen de waarden van de door de onderneming te ontvangen prestatie van derden en de door de onderneming na balansdatum te verrichten contraprestatie. De voorzieningen zijn bepaald op basis van de verwachte en onvermijdbare kosten die ten minste gemaakt moeten worden om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

Voorziening deelnemingen	31-12-2018	31-12-2017
HTM Buzz B.V.	2.580.785	691.085

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

29. Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	15.746.770	7.672.118
OV-studentenkaarten	15.565.399	1.061.728
Schulden aan groepsmaatschappijen	15.226.289	3.595.138
Schulden aan Metropoolregio Rotterdam Den Haag	-	5.000.000
Schulden aan verbonden partij, HTM Railinfra B.V.	-	3.788.649
Vennootschapsbelasting	-	913.481
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	3.313.580	3.241.863
Pensioenen	1.117.909	981.943
Verlof aanspraken	5.782.970	5.215.952
Kwaliteitsfonds	2.731.256	1.006.180
Overlopende passiva	12.375.949	6.198.532
	71.860.122	38.675.584

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde.

De resterende looptijd van de kortlopende schulden is < 1 jaar.

Met de concessieverlener is afgesproken dat het positieve verschil tussen de genormeerde reizigersopbrengsten en de gerealiseerde reizigersopbrengsten wordt gedoteerd aan een kwaliteitsfonds. Dit kwaliteitsfonds zal worden aangewend voor de aanschaf van 10 extra railvoertuigen.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Financiële instrumenten

Algemeen

HTM Personenvervoer N.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

De reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Rente- en kasstroomrisico

Voor schulden met variabele renteaftspraken loopt HTM Personenvervoer N.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt HTM Personenvervoer N.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

HTM Personenvervoer N.V. loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De omvangrijkste vorderingen binnen overige vorderingen zijn aanwezig op de opdrachtgever en verbonden partijen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend. De handelsvorderingen bestaan uit een groot aantal kleinere vorderingen op een omvangrijk aantal debiteuren. De impact bij eventuele oninbaarheid is hierdoor beperkt. Bij eventuele wanbetaling wordt een externe partij ingeschakeld. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Banken waarmee derivaten worden afgesloten hebben tenminste een A-Rating.

Liquiditeitsrisico

HTM Personenvervoer N.V. bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde lening convenanten te blijven.

HTM Personenvervoer N.V. maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Concessies

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail. De concessie is in 2016 onderhands gegund en heeft een looptijd tot medio december 2026. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt op 8 december 2019.

Op 11 april 2018 is het nieuwe busconcessiecontract aan HTM Personenvervoer N.V. gegund. Dit contract gaat in op 9 december 2019 en heeft een looptijd van 15 jaar.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst tussen de vennootschap en HTM Railinfra B.V. verleent HTM Railinfra B.V. aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer N.V. een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra B.V. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra B.V. in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpuntenBijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2018

Bedrijfsopbrengsten

30. Netto-omzet	2018	2017
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	109.320.334	117.827.557
Personenvervoer	98.155.814	95.319.622
Boetes (exclusief deel ritprijs)	754.500	868.850
	208.230.648	214.016.029

De netto-omzet is in 2018 ten opzichte van 2017 met 2,7% gedaald. Alle opbrengsten zijn in Nederland gerealiseerd.

31. Werk in uitvoering	2018	2017
Project opbrengsten	18.824.996	20.789.454
Mutatie onderhanden projecten	-1.177.968	-553.615
	17.647.028	20.235.839

Kosten gereed projecten betreft kosten die gerealiseerd worden op (meerjarige) projecten.

32. Overige opbrengsten	2018	2017
Werk voor derden	12.714.308	12.062.476
Mutatie geactiveerde eigen productie	5.172.133	6.214.231
A-kaarten	2.183.379	2.077.168
Overige baten	456.825	-
	20.526.645	20.353.875

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 3,2% gedaald. De omzet is geheel in Nederland gerealiseerd.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Bedrijfslasten

33. Kosten materialen en reserve onderdelen	2018	2017
Materiaalverbruik	7.019.680	6.972.563

34. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2018	2017
Energieverbruik	5.333.611	5.519.680
Onderhoud en reparatie	30.328.411	31.075.171
Huur roerende en onroerende goederen	45.562.849	47.463.110
Kosten projecten	16.590.753	19.012.117
Overige externe kosten	7.304.634	8.456.979
	105.120.258	111.527.057

35. Personeelskosten	2018	2017
Lonen en salarissen	69.153.372	67.389.754
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	4.847.178	4.725.698
Pensioenen en sociale lasten	16.366.980	14.899.648
Mutatie verlofgoeden	838.586	792.310
Overige personeelskosten	5.832.848	5.124.302
	97.038.964	92.931.712
Kosten gehuurd personeel	15.566.938	17.799.634
	112.605.902	110.731.346

De bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten en andere uitkeringen van de (gewezen) bestuurders en commissarissen die het boekjaar ten laste van de vennootschap en haar dochter- en groepsmaatschappijen zijn gekomen bedragen €453.980 (2017: € 446.295) respectievelijk € 103.000 (2017: € 98.000).

Bedrijfstakingpensioenfonds

HTM Personenvervoer N.V. is voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakingpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2018 was 97,0% (2017: 104,4%). HTM Personenvervoer N.V. heeft in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en 6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Personeelsleden (aantal fte's)

Bij de vennootschap waren in 2018 gemiddeld 1.351 fte's werkzaam, berekend op fulltimebasis (2017: 1.355).

36. Afschrijvingen op materiële vaste activa	2018	2017
Materiële vaste activa	4.355.480	6.439.076
Afstoting materiële vaste activa	71.956	1.114
	4.427.436	6.440.190

37. Overige bedrijfskosten	2018	2017
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.499.374	1.343.817
Overige	12.086.102	11.040.758
	13.585.476	12.384.575

38. Financiële baten en lasten	2018	2017
Rentebaten	334.157	506.788
Rentelasten	-137.440	-669
	196.717	506.119

39. Vennootschapsbelasting

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met HTM Railvoertuigen B.V. en HTM Personenvervoer N.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De gehele last/bate wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	2018	2017
Resultaat voor belastingen	3.842.286	7.056.131
Belastingen		
Vennootschapsbelasting	-451.086	-1.711.842
Schattingswijziging voorgaande jaren	1.930.479	-
	1.479.393	-1.711.842

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpuntenBijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

40. Resultaat deelnemingen	2018	2017
Aandeel resultaat HTM Commercial Actions B.V.	116.557	566.508
Aandeel resultaat HTM Buzz B.V.	-1.889.699	-735.267
	-1.773.142	-168.759

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de HTM Personenvervoer N.V. en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de HTM Personenvervoer N.V. Dit betreffen onder meer de relaties tussen HTM Personenvervoer N.V. en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen

Missie, visie en
6 speerpunten

Bijzondere gebeurtenissen
in 2018

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van
Commissarissen

Jaarrekening 2018

Overige gegevens

- Controleverklaring

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 17 april 2019

Directie voor akkoord

Ir. J.N.K. Bierman

Mr. Drs. G.J. Boot

Raad van Commissarissen voor akkoord

U. Groen

Drs. P. de Krom

Mr. S.D. Renzema

Drs. S. Spek

Drs. L.M.E. Boot

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en 6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Overige gegevens

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag is houder van het bijzonder aandeel. De in artikel 42.3 van de statuten genoemde besluiten kunnen slechts genomen worden met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen in een algemene vergadering, waarin ten minste de helft van het geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is én mits de houder van het bijzonder aandeel voor deze besluiten stemt. Het besluit tot benoeming van een lid van de Raad van Commissarissen en het besluit tot wijziging van de statuten zijn hier onderdeel van.

Regelingen inzake winstbestemming

In overeenstemming met de statutenwijziging d.d. 6 oktober 2016 is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De omvang van deze uitkering naar de te onderscheiden aandelen van de vennootschap wordt bepaald aan de hand van de statuten.

Uitkering van winst geschiedt na goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat deze geoorloofd is. In artikel 34 van de statuten is opgenomen dat dividenduitkeringen slechts gedaan kunnen worden voor zover na die uitkering de solvabiliteit van de vennootschap ten minste veertig procent (40,0%) bedraagt. De aandeelhouders houden recht op de overeengekomen dividenduitkering over het boekjaar. De vordering van een aandeelhouder tot een uitkering op aandelen verjaart door een tijdsverloop van 5 jaren.

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds
- Afwikkeling subsidies
- Continuïteit onderneming

Kengetallen**Missie, visie en
6 speerpunten****Bijzondere gebeurtenissen
in 2018****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Klanttevredenheid
- Reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Sociaal jaarverslag 2018

**Verslag Raad van
Commissarissen****Jaarrekening 2018****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is hier in te zien.
Door op de knop te klikken opent de verklaring in een nieuw venster.

Het jaarverslag van HTM verschijnt alleen in de vorm van deze interactieve PDF die makkelijk leesbaar is op beeldscherm of tablet. Spaar het milieu en maak geen prints van dit document als dat niet echt nodig is.

HTM Personenvervoer N.V.
Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag

www.overhtm.nl